

ROZSIKAI-KÖNYVTÁR
F370h2
Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

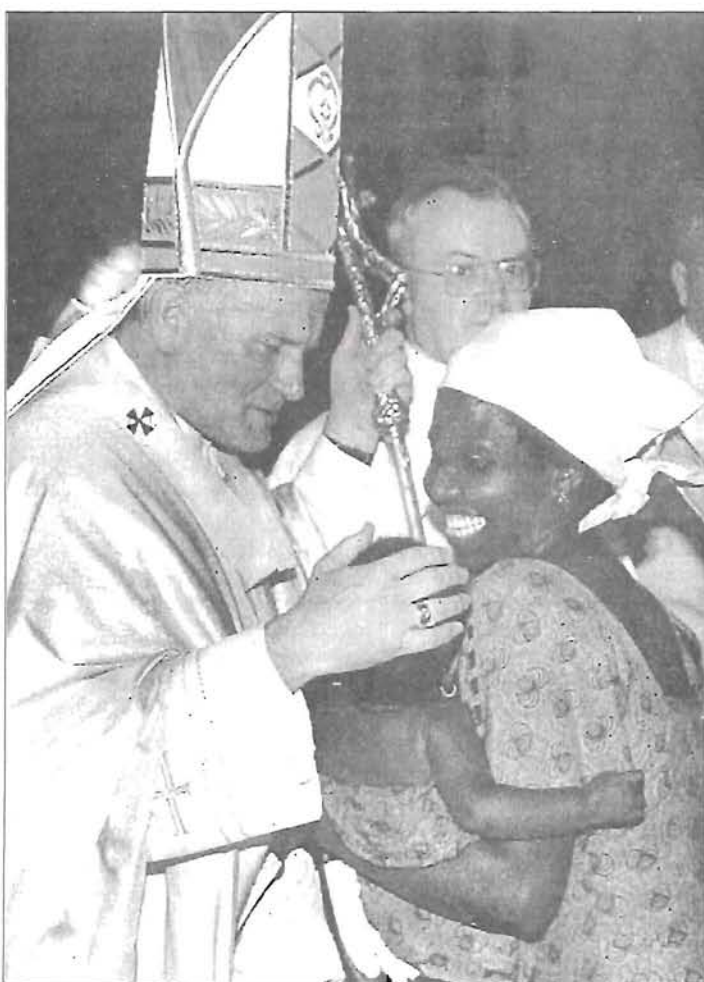
Ára: 100 Ft

XI. évfolyam 2. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2004. február

A pápa politikai fellépést sürget a terrorizmussal szemben

tikai mozgósítás kell például ahhoz, hogy megszüntessék azokat az alapvető társadalmi igazságtalanságokat, amelyek a reménytelenség és erőszak cselekedeteire indítják az embereket - vélte.

Politikai lépéseket sürgetett a terrorizmus elleni harcban január 10-én II. János Pál pápa, aki szerint a megtorlás kegyetlen módszerei önmagukban nem elegendők a harc sikeréhez.

A katolikus egyház fő ügy vélte, az erőszakos fellépés önmagában csak súlyosbítja a helyzetet, növeli a feszültséget, és rontja annak lehetőségeit, hogy emberek és nemzetek között békét teremtsenek.

II. János Pál kijelentette, még az emberi életet nyilvánvalóan megvető terrorcselekményekre adott választ sem vezérelheti kizárólag gyűlölet vagy bosszúvágy. Nem elégségesek a tisztán büntető vagy megtorló jellegű intézkedések sem - tette hozzá.

A terrorizmus ellen a politika és az oktatás-nevelés szintjén is harcolni kell - hangoztatta a szentatya. Poli-

Önök joga van tudni...

hogy a **KISRÉTI GYÓGYSZÁLLÓÉRT ALAPÍTVÁNY** 19 ALAPÍTÓJA január 24-én tartotta ülését, amelyen a beszámoló meghallgatása után új kuratóriumi elnököt választottak.

Mint ismeretes, az alapítványt 1991. december 31-én 19 természetes személy és Gyomaendrőd város Polgármesteri Hivatala hozta létre 255.000 forint alapítói vagyonnal. Az alapítvány létrehozásának gondolata az Endrődiek Baráti Körének Budapesti ülésén született, egyik szorgalmazója Dr. Radnóti Vilmos volt. Az alapítókat az a cél vezérelte, hogy:

„Gyomaendrőd lakosainak jobb munkaellátottsága előmozdítása, szociális helyzetének javítása az által hogy kezdeményezi a Kistrétzugban a nagylaposi hévíz felhasználásával gyógyszálló létesítését. Az alapítvány célja tehát hogy megteremtse mindazokat a feltételeket, amelyek a gyógyszálló létesítéséhez szükségesek.”

Az alapítókat az egyik kurátor, Gellai József tájékoztatta az elmúlt 12 év jelentősebb eseményeiről:

Részletek a beszámolóból:

„... A rendszerváltás időszakában bizakodóak voltunk, úgy gondoltuk, hogy az alapítvány 10 éves évfordulóját már egy jó nevű, népszerű, gyógyszálló dísztermében fogjuk tartani.

Dr. Gellai Imre hatalmas szakmai tudásával, a szálloda-konceptió elkészítésével, kiterjedt kapcsolataival önzetlenül vállalta fel egy négy csillagos gyógyszálló létrehozásának szakmai irányítását. Neves építészeket, balneológus szakembereket és a sárvári, büki gyógyfürdő és működő szállodák tapasztalatait hozta segítségül. Kelet-Magyarországon ez is kevés volt. Sajnos nem ez az egyetlen dolog ebben az országban, ahol nem váltak valóra a remények.

Támogatónk száma azonban folyamatosan gyarapodott, mára elérte a 117 főt. Ebben a szervezésben országnál része volt néhai Császár Ferenc barátunknak, aki a kezdetektől haláláig volt a kuratórium fáradhatatlan motorja, vezetője. Ilyen népes tagsággal nem sok szervezet bír, ennek már komoly jelentősége van. Vagyonunk is szépen gyarapodott, ezáltal nyílt lehetőség arra, hogy 1993. június 29-én az alapítvány megszerezhetett az akkori Lenin Tsz felszámolásakor 900.000 forintért a Kistrét zugban 7 ha földet. A terület azóta tovább gyarapodott, több mint 9 ha van már a birtokunkban, és ma is tárgyalásban vagyunk egy parcella megvásárlásával kapcsolatban. Ez a terület ma sokszorosát éri az akkori vételárnak, és a megvalósítás elengedhetetlen feltétele. Az önkormányzat a külterületi szántó besorolásból átminősítette belterületi szántóvá, majd a rendezési tervben gyógyszálló és létesítményei célra jegyezte be, mely ismét komoly értéknövekedést jelentett. 1995-ben pedig „üdülésház” területről nyilvánította... Igyekeztünk megmozgatni minden követ... számos hazai és nemzetközi befektetővel tárgyaltunk... Minden jóérzésű, endrői kötődésű ember segített a maga módján, politikától függetlenül.

1995. október 13-án megalakult a Körös Rézvénytársaság. Tímár Máté lelkesítő felhívására és Tímár Mihály atya szívhez szóló Népházban elmondott beszédére biztosan sokan emlékeznek még a szervezés időszakából. Sajnos elképzeléseink nem találtak támogatásra az országos területfejlesztési koncepciókban. A nemzetközi helyzet is ellenünk dolgozott, háború tört ki a Szovjetunió utódállamaiban és a Balkánon, Románia fejlődése is lassúbb ütemben tört

tént mint gondoltuk. Kelet-Magyarország zsákutca lett, elkerülték az infrastrukturális fejlesztések. 1998. december 31-én végelszámolással meg kellett szüntetnünk a részvénytársaságot. Az alapítvány azonban folyamatosan működött a részvénytársaság előtt, alatt, és utána is. A földterületet átmenetileg haszonbérbe adtuk.

1999-ben Dr. Dávid Imre polgármester úr segítségével koncepciónk bekerült Békés megye Területfejlesztési programjába „Gyomaendrőd Kistréti Gyógyszálló és Rehabilitációs Központ címmel”.

A megvalósításhoz sajnos azóta sem kerültünk közelebb, de esélyeink nem romlottak, területünk és vagyonunk tovább gyarapodott.

Vagyonunk a következő tételekből áll:

- 4 csillagos gyógyszálló koncepciója, melyet Dr. Gellai Imre készített
- Gazdaságossági számítás a megtérülésről
- Tanulmány a hévízellátási lehetőségekről
- Üzemeltetési tanulmányterv
- Külterületi rendezési terv
- Makett a tervezett gyógyszállóról
- 9 ha 2950 nm. földterület, 358.7 AK értékben
- 3.676.183 Ft számlapénz az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezetben

... Az utóbbi években sajnos nem történt látványos előrelépés és ez rosszindulatú intrikákat hozott felszínre. Remélem, kiderül az eddigiekből, hogy nem történtek szabálytalanságok, és az alapítvány vagyona nemhogy eltűnt volna, de folyamatosan gyarapszik. Ez köszönhető az eddigi kuratóriumnak és főleg vezetőjének. A legutolsó – 2003. december 7-i kuratóriumi ülésen a következő határozat született egyhangú szavazattal:

7/2003. sz. kuratóriumi határozat:

A Kistréti Gyógyszállóért Alapítvány kuratóriuma tiszteletét fejezi ki Császár Ferencnek, aki több mint egy évtizeden át lelkiismeretesen látta el az elnök teendőket az alapítvány javára. Emlékét ezzel a határozattal is őrizzük.

Sajnos nincs már közöttünk Tímár Máté alapító, Kiszely Lajos és Dr. Radnóti Vilmos kurátor sem.

... Az eddigiekből leszűrhető az a tanulság, hogy az elmúlt 12 év nem telt el haszontalanul. Voltak reményteljesebb időszakok, és voltak kilátástalanok, téltenségre kárhoztatók is. De a remény nem veszett el. Ezt a lehetőséget át kell mentenünk a következő reményteljes idősakra: az Unióba. Gyógyvízben Európa leggazdagabb országai közé tartozunk. Ahogy újra felértékelődik az egészség, a megelőzés, a rehabilitáció, úgy gyarapodik a vagyonunk értéke, s úgy közeledik a megvalósulás lehetősége is”...

Az alapítók a kuratórium elnökének egyhangú szavazattal megválasztották: Dr. Gellai Imrét, aki székgfoglalójában elemezte Békés megye, ezen belül városunk gyógyturizmusban rejlő lehetőségeit és annak jövőbeni kiteljesedésének, megvalósításának reális esélyeit, reményeit.

KATONA JÓZSEF MŰVELŐDÉSI HÁZ FEBRUÁRI PROGRAMAJÁNLATA:

- Február 5. 18 óra Bélyegygyűjtők Klubja éves közgyűlése
Február 5. 15 óra az Őszidő Nyugdíjas Klub
FARSANGI MULATSÁGA, vacsora, műsor
- Február 6. 16 óra a Körösmenti Alapfokú Művészeti Iskola Néptánc Tanszakának
félévzáró VIZSGAMŰSORA
- Február 7. 16 óra Körösmenti Alapfokú Művészeti Iskola társastánc és modern
tánc tanszakának VIZSGABEMUTATÓJA
- Február 9-én Pavlovits Miklós: ÖRDÖG A ZSÁKBAN című mesejáték, a Békés-Megyei Jókai Színház társulatának előadásában, övodásoknak és kisiskolásoknak
- Február 14. 19 óra SVÁB BATYUS BÁL
a Német Kisebbségi Önkormányzat szervezésében
- Február 21. ismét BREAKBEAT és DRUM BASS buli a Soundware szervezésében
Folyamatosan várjuk az érdeklődőket az alábbi csoportjainkba:
Felnőtt Képzőművész Szakkör minden hónap 2. és 4. szerdáján 17-19 óráig;
Angol Szabad Beszélgetési Est minden hónap 3. szerdán 18-19.30-ig;
Jóga, minden pénteken 18-20 óráig

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Köszönet az 1 %-ért!

Az alábbi gyomaendrői civil szervezetek köszönik mindazoknak, akik adójuk 1%-ával támogatták alapítványukat, egyesületüket. Remélik és kérik, az ez évi támogatást is.

- **Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány**, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitással kapcsolatos költségek fedezése, a templombelső felújításának támogatása.
Adószám: 18380761-1-04.
- **Városunk Nagyjaiért Közhasznú Alapítvány**, célja az endrődiek emlékét megőrizni.
Adószám: 18382615-1-04.
- **Endrődiek Baráti Köre Egyesület**, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.
Adószám: 19182030-1-04.
- **Élet Másokért Közhasznú Egyesület**, célja a rászoruló gyermekek és felnőttek segítése, támogatása.
Adószám: 18384215-1-04
- **Templárius Alapítvány**: A „Segítsünk a rászoruló gyermekeknek!” akciónkat minden évben szeretnénk megrendezni
Adószámunk: 18856617-1-17
- **Honismereti Alapítvány**, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrői Füzetek, Gyomaendrői Ki, kicsoda? megjelenítése.
Adószám: 19056274-1-04
- **Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány**, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása.
Adószám: 18372276-2-04
- **Hunyad és Fia Közhasznú Alapítvány** - hunyai származású tehetséges gyermekek továbbtanulásának támogatására.
Adószám: 10043419-2-04
- **Önkéntes Tűzoltó Egyesület** Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén.
Adószám: 18371608 -1-04.
- **Hallható Hang Alapítvány**, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása.
Adószám: 18379383-1-04
- **Gyomaendrői Városi Sportegyesület**, célja a helyi ifjúsági sport támogatása.
Adószám: 18370827-2-04.
- **Dr. Farkas János Alapítvány**, célja a külterületen felnövő tehetséges, hátrányos helyzetű fiatalok tovább tanulásának támogatása.
Adószám: 19062255-1-04
- **Öregszülői Gyermekekért Alapítvány**, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.
Adószám: 18376184-1-04
- **Selyem úti Óvodáért Alapítvány** célja az óvodás gyermekek kirándulásainak támogatása, az óvodai felszerelések színvonalának javítása.
Adószám: 18379778-1-24
- **Gyomaendrői Siketek és Nagyothallók Közhasznú Alapítványa**, célja a gyomaendrői siketek és nagyothallók segítése.
Adószám: 18380558-1-04
- **Kincs Az Életed Közhasznú Alapítvány**, célja a Gyomaendrődön fogyatékkal élők segítése, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének támogatása, felszereléseinek javítása.
Adószám: 18386932-1-04

Kedves Olvasó! Köszönettel vennénk, ha használaton kívüli, de még jó állapotban lévő és használható televízióját, videó lejártszó készülékét felajánlaná valóban rászorult családok részére. Szerkesztőségünkben van néhány cím, amelyre el tudnánk juttatni az adományt.

Búcsúzik a Városi Képtár vezetője, Bula Teréz

Decemberben ünnepelte a Képtár fennállásának 10. évfordulóját. Az ünnepség méltóképpen tükrözte azt a színvonalas szakmai munkát, ami vezetőjét, Bula Terézt, az évek során is folyamatosan jellemezte.

Az ünnepség természeténél fogva egy visszatekintő, retrospektív kiállítással, és a Képtár udvarán felállított Vidovszky-mellszobrának felavatásával vette kezdetét (a szobor Pátzay Pál munkája). Az ünnepségre készült el a Vidovszky monográfia, ami kettős évfordulót köszöntött, - Vidovszky születésének 120. és a Képtár 10. - a monográfiát Láng Miklós dedikálta.

Az ünnepség jó alkalom volt arra is, hogy mindazok, akik segítettek a Képtár létrehozását, majd működtetését, bővítését, méltó elismerésben részesüljenek. Az elismeréseket a Művészbárók Egyesületének Vidovszky Béla Emlékbizottsága és a Közalapítvány Kuratóriumának javaslatára adományozták.

Vidovszky-emlékplakettet kapott: Dr. Frankó Károly volt polgármester, Dr. Dávid Imre polgármester, Papp Lajos Kner Nyomda igazgatója, Knapcsek Béla a Thermix Építőipari Szövetkezet elnöke, Oskó Sándor vállalkozó és Kóris Györgyné az alapítvány elnöke.

Emléklapot és könyvjutalmat kapott: Dr. Kovács Béla az alapítvány kuratóriumának korábbi elnöke, Megyeriné Csapó Ildikó az alapítvány korábbi titkára és Bula Teréz a gyűjtemény vezetője, Kertes Imréné és Poharelecné Rác Ildikó gazdasági ügyintéző.

A napokban érkezett a hír, hogy a Képtár új vezetőt kap. Eljuttatta szerkesztőségünkbe az alábbi szöveget a képtár volt vezetője:

„Megragadom az alkalmat, hogy köszönetet mondjak mindazoknak, akik a Képtárban töltött nyolc évem alatt támogattak, s elbúcsúzzam a gyűjtemény kedves törzsközönségétől és visszatérlő látogatóitól. Az évfordulós kiállítás megnyitása után pár nappal hozta tudomásomra az alapítvány elnöke, hogy nem áll módjomban a további alkalmazásom. Utódom Molnár Anikó aki eddig a Városházán a civil referensi feladatokat látta el. Kérem, a Képtár érdekében segítsék munkáját!

S most nézzék el nekem, ha kissé érzelmes leszek. Úgy búcsúzom a Képtártól, mint anya a kedves gyermekétől, akit nem ő szült ugyan, de az első csetlő-botló lépésektől szerette, ápolta, a sajátjának érezte. Nincs egyetlen kép, egyetlen zug, az utolsó szögig a falban, amihez ne fűzne kedves, személyes emlék. Ugyanígy vagyok a gyűjtemény támogatóival, a sok-sok év alatt a szakmai kapcsolatból kifejlődött barátságokkal és a művészetszerető közönséggel. Nehéz mindezt itthagyni.

Mégis, köszönöm a sorsnak, hogy itt lehettem. Kérem, őrizzenek meg jó emlékezetükben!”

Bula Teréz a Képtár (volt) vezetője

Február 21-én, szombaton este 6-kor tartja az endrői egyházközség a szokásos farsangi vacsoráját. Szeretettel hívunk és várunk mindenkit. A vacsorajegy kapható a plébánián.

Kedves Olvasó!

A szerkesztőség nevében hálás köszönetemet fejezem ki Önöknek - akiket illet - az anyagi és erkölcsi támogatásokért. Köszönöm, hogy az elküldött csekkek nagy része már kitöltve visszakerült és számlánkon szépen nőtt az egyenleg. Köszönöm az üzeneteket, a bátorító leveleket. Bizony sokszor jól esik, szükség is van rá, mert erőt ad a munka és feladat folytatására. Örömmel és szívesen írjuk újságunkat. Várjuk olvasóink kritikáit, véleményeit és azokat a régi fényképeket, amelyek közlés után biztosan visszakerülnek a feladóhoz.

Azok az olvasók, akik nem tudták, vagy nem is akarták a kért összeget eljuttatni, azok még a februári számot megkapják, de sajnós a továbbiakban nem áll módunkban elküldeni.

Üdvözlettel és köszönettel:
Császárné Gyuricza Éva főszerkesztő

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

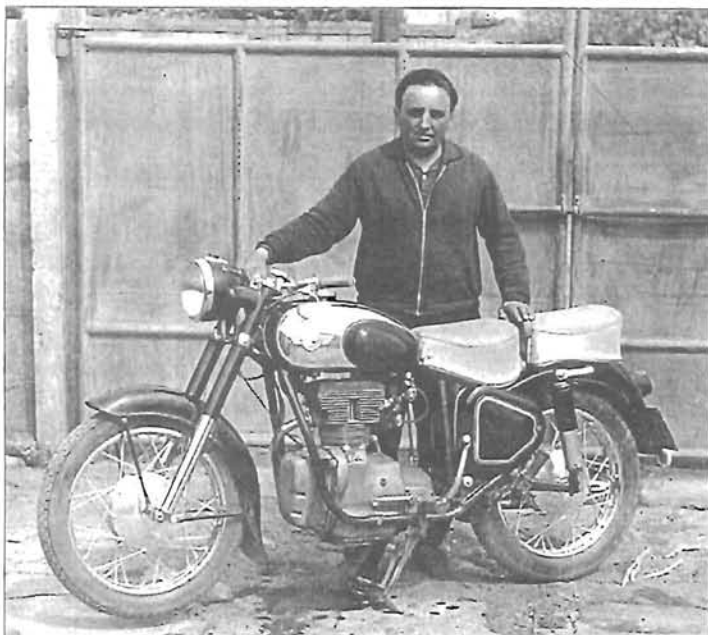
BULA ELEK

1930-
2004

Endrődön született és élt, szülei nagyon szorgalmas becsületes parasztemberek voltak; Hanyecz Erzsébet és Bula Elek. Egy fiú testvére volt, Dezső.

A polgári iskola elvégzése után először asztalosinasnak szegődött az Apponyi úti Timár (Fütyöri) asztaloshoz. Jobban érdekelte a vasas szakma, így az első év után átment géplakatosinasnak, ott meg is szerezte a szakmai képesítést és

géplakatosként kezdett el dolgozni. Mint annyian mások, ő is a fővárosban próbált szerencsét, Csepelre ment dolgozni, természetesen a vasszakmában helyezkedett el. Nem sokáig bírta szülőfalujától távol, így hazajött, kiváltotta az iparendéjét, és először bérelt, majd a felépített saját műhelyében dolgozott.

A katonaidejét Tasszáron, származása miatt mint „muszos”, azaz munkaszolgálatos kezdte. 27 hónap után Budapesten szerelt le.

1977. április 30-án házasságot kötött Varga Zsuzsannával, Tiszaföldváron volt az esküvő. Egy leánygyermeket neveltek fel békeességben, szeretetben.

Mint a szakma kiváló mestere és tudója, élete során 21 fiatalnak adott szakmát. Az ipari tanulókat nagyon nagy türelemmel, hozzáértéssel tanította önzetlenül adta át tudását. A faluban igen jóindulatú, segítőkész „ezermesternek” tartották, aki hozzáfordult, mindenkin segített, sokat dolgozott, sokszor látástól vakulásig állt rendelkezésre.

Nagyon szívesen járt a labdarúgó meccsre, segítette, bátorította a helyi csapatot.

Egyik kezdeményezője és aktív segítője is volt az ipartestület újjáépítésének, a KIOSZ épületnek. Az iparosok rendezvényein szívesen vett részt, de nem csak a mulatságon, hanem a szervezésben is segített, mindig lehetett rá számítani.

63 éves volt, amikor egy véletlen baleset következtében súlyosan megsérült. A saját udvarában esett el és koponyaalapi törést szenvedett. Sajnos nem sikerült felépülnie, 11 éven át változó türelemmel viselte igen súlyos betegségét. Felesége Zsuzsa asszony gondosan és odaadóan, szeretettel ápolta, mindent elkövetett, hogy elviselhető, emberhez méltó élete legyen.

Felesége hirtelen jött betegsége miatt ideiglenesen a szarvasi gondozási központba került, ahol január 12-én a szíve utolsó dobant és befejezte tartalmas életét, hosszan tartó betegsége is véget ért.

Jó ember, jó szakember, jó családapa, szerető férj volt. Nyugodjon békében!

Császárné Gyuricza Éva

Vitéz Fülöp Pál, endrődi származású, szegedi lakos a hunyai bekötőút építéséhez (amely a földjét érinti) 3000 négyzetméter földet adományozott a községnek, így segítette Hunya község nagyra becsült lakosságát.

2003. október 23-án felavatták azt az emléktáblát, amelyet a megépített út kezdetén, a saját földjén állíttatott az alábbi szöveggel:

Vándor! Azon az úton haladsz, amelyhez vitéz Fülöp Pál östermelő 3000 négyzetméter területet adományozott HUNYA Község részére.

A tábla tetején eredetileg egy fehér kőgalamb állt, de sajnos „elszállt” (idegen kezek nyomán), hogy a fellegek szárnyán hírül vigye e nemes cselekedetet más vidékre is.

Historia Domus

AZ ENDRÓDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

1829. Szent János kápolnát.

A leányiskola az 1824-i Can. Vis. meghagyása szerint áttételezt a kántor lakásába, melyet a község a plébániával szemben vett (a mostani harangozó lakás), de ezzel az állapot nem javult, mert ez is sem nem elég tágas, sem nem elég magas.

Lábos fizetésemelést kér. Felhossa, hogy a személyére is megadatott 1.500 v-forintból a káplánoknak tartozik adni, tehát 1200 v-frt nem elég a házi szükségletek fedezésére, s e tekintetben az ő helyzete rosszabb, mint volt 40 évvel előbb Homonnayé, ki csupán csak párber váltság címén 750 pengőforintot, tehát a mostani váltó (bankó) érték szerint 1.875 forintot kapott, holott a nép még egyszer annyira szaporodott. Kér ez okból személyére javításul: 400 fő káposztát, 4 hizott öreg sertést, 12 szekér szénát behordással, 60 itce tehén vaját, 4 mázsa sőt, 12 szekér szalmát vagy fűzfárost, vagy tőzeget, a szénanyilaslak, úgy a papi tanyán lévő fünek lekaszását, felgyűjtését és behordását.

Ennek következtében a község a Can. Visit. Alkalmával tartott gyűlésen 1828. november 1-től számvitva Lábos személyére 300 v-forinttal emelte az eddigi 1.500 v-frt-ot. Ugyanezen Can. Vis. szerint meg nem váltott (200 forinton felüli) stóla: a stóla funeralis pro sepultura cum

Impositionis cerimonia libera et (Tehát a három actusért 6 frt.)

1829. Dinya Imre leánytanító fizetése szintén emeltetvén lett: 150 v-forint, 10 köb. búza megörölve, 10 köb. árpa, 1 öl kemény-, 4 öl fűzfa, 3 kocsi fűtő.

Endre Imre kántor november 27-én meghal. Helyettes volt már ekkor Balla Károly.

1830. Endródi birtokosok voltak: gr. Stockhammer Zsófia (gr. Auerspergerné), Johanna (gr. Stockhammer Ferdinánd, a gyomai földesúr neje) és Karolina (b. Drechsel Florantinné) – lásd. 37. lapon 1824. év – egyenlő harmad-harmad részben.

Gróf Stockhammer Johanna következő feltételek mellett hajlandó bérbe adni az endródieknek: 1/ 62 1/8 úrbéri sessiót 30 pengőforintjával 1.863 f 45. 2/ 111 házias zsellér adóját 2 f 40 = 310 f 48 kr. 3/ 737 kapás szőlőskertek adóját 30 = 368 f 30 kr. 4/ báránytizedet 200 pengő-frt. 5/ malomvátot 60 p-frt. 6/ pálinkafőzés adóját 15 p-frt. 7/ házatlan zsellér adóját 1200 p-frt. 8/ 1744 hold allodiaturát 2.128 p-frt. 9/ regále javadalmakat 600 p-frt. Összesen: 5.646 p-frt 3 kr, azaz 14.115 váltóforint 7 " kr.

Az elhunyt Berta helyére a püspök (Lajcsák) fiútanítónak sem Dinnyésit nem öhajtja, mivel ez dicséretesen működik mostani helyén s fizetése is megjavul „a tanítói földek megosztásával” – sem Fándy Antalt, mivel ennek, bár oklevele van, elégséges előképzettsége nincs.

A fiútanító eddigi 5/8 sessiójából csakugyan a leánytanítónak adnak 2/8 sessiót = 14 4/8 holdat, amannak maradván 3/8 sessió = 21 6/8 hold. Deputatumuk pedig: fiútanítóé: 8 köb. búza, 2 köb. árpa, 6 öl fa, búzaörletés. A leánytanítóé: 8 köb. búza, 8 köb. árpa, 1+3 öl fa, 3 kocsi fűtő.

A kántorságra megválasztják a supplest, Balla Károlyt, fizetése: 200 váltóforint, 5-5 köb. búza és árpa, 6 öl keményfa, 4/8 sessió föld, 483 négyszögöl veteményes, stóla: énekes mise 1 v-frt, libera 30 v-kr, öregtemetés 2 v-frt, kiste-metés 1 v-frt, koporsóba tétel 1 v-frt, búcsúztató 9 versen felül 8 pengőkrárcjár versenként. A fiútanítói állásra kinevezik Somlay Istvánt.

1831. Somlay és Dinnyési tanítók 50-40 forint subsidiumot kapnak. Somlay a püspöknél felszólal az ellen, hogy az ő tanyaföldjéből 2/8 sessiót elszakítottak a leánytanító részére,

2 köb. búza és árpa kárpótlás mellett a leánytanító deputatumából. Úgy látszik, ez Lábos indítványára történt. A püspök a Can. Visit. alapján igazat ad neki s utasítja Lábost a visszadás fogyanosítására. Megtörtént.

Somlay, mint (kálvinista tógátusból lett) „álorcás” katolikus és házastárs ember mindjárt első évében annyira meggyűlöltette magát, hogy népzsendülés támadt ellene, s iskolájából a gyermekeket – katolikus hitüket féltvén – mind kivonták.

Molnár József leánytanító lesz, de Lábos nincs vele megelegedve: „ad munus docendi negue natus, negue qualificatus.”

Lábos panasza az előljáróshoz: „Sok gonoszságok uralkodnak Endrődön. Én a prédikációkban eleget harcolok azok ellen, de kevés, sőt az ifjúságra nézve semmi sikere sincs az evangéliumnak. Ennél fogva bíró uram figyelmességét és pálcáját szólítom fel. 1/ Sokan ünnepen és vasárnapon a korcsmákban hallgatják a szentmisét, ott dőzsölnek, trszalkodnak, káromkodnak, fajtalan beszédekkel töltik az időt. Szinte így megy a vecsernye ideje is, sőt a fiatalok a gyepen játékkal szentelik meg a vecsernyét. 2/ Mások szénát hordanak, vagy más terheket. Többnyire pedig a gyomai csárdába férfi, asszony, leány, gyermek, szoktak mulatni az isteni szolgálat végezte előtt is.”

1832. Októberben Lábos és az előljáróság Somlayt a tanítóságtól elmozdítják. A püspök ígéri, hogy a következő isk. évben más állomásra teszi át. Ez meg is történt.

1833. Ez évben már Szöllősy József – ezelőtt supplens a

leányiskolában – a fiúk tanítója, s ez év május havában a plébános már panaszokat is hoz fel viselete ellen. – Somlay még 1839-ben is kérelmezte Endrődre visszahelyezését a Helytartótanácsnál.

Molnár József leánytanító kéri, hogy fizetését 150-ról 300 váltóforintra emeljék, mint amennyi a fiútanítónak van, aki emellett még 5/8 sessió földet is bír. Lábos erre a kérvényre a következőket jegyzi: „A férfitü gyermekek tanítója földje kétfelére való osztásába a Can. Vis. értelme szerint megegyezek és rendelem, hogy azon földnek felét a leányok tanítójának méretessék és adják ki az Erd. Birák.” A kettéosztás tényleg végbement.

1836. Báro Dreschelné – gr. Stockhammer Karolina Endrőd községnek 3 évre bérbe adta az ő endródi harmadrészét, következő feltételek mellett:

1. 62 " úrbéri sessio 75 váltóforintjával 4.659 f 22 kr

(jobbágyi szolgálmányok és adók nélkül)

2. 111 házias zsellér adóját 7 v-frt 777 f 3.66 házatlan zsellér adóját 3 váltóforintjával .198 f

4. 737 kapás szőlő tizedváltságért, á 3 f 737 f 5. az allodiális földeket:

158 hold a Simaberekben, 5 forintjával 790

134 hold a kopolalóban, 4 forintjával 536

1061 hold Udvarnokon, 4 forintjával 4.244

464 hold Polyákhalmon 4 forintjával 1.856

Össz.: 1.817 hold Összeg: 13.797 váltó-frt.

A közös urasági kocma a község házával szemben ezen bérleti időszak alatt épült 5.000 váltóforinton, melyet az építő község a bérösszegeből vont le.

A regálék jövedelme 2.211 forint volt.

1839. Erre az évre a község a fentiekből csak a következőket tartotta meg:

Az úrbéri szolgálmányokat és adókat 4.659 váltóforint

111 házias zsellér adóját 777

az 59 házatlan zsellér adóját 177

a szőlőskertek tizedváltságát 737

Összesen: 6.350

A báróné nagyon el volt adósodva. Rendesen előlegezte a bérletösszeg nagyobb részét.

1840. Júliusban a báróné endródi részét könyörületből bérbe vette b. Vay Miklós évi 6.800 pengő = 17.000 váltóforintért, hogy a báróné adósságait, melyekből az endródi birtokot 34.000 pengőforint terhelt, 75 ezer p-forint erejéig lefizesse, oly kikötés mellett, hogy a birtok fölszerelésére apródonként 25 ezer v-forintot levonhat. A bérösszegeből a bérlet évenként 150 p-forintot tartozott b. Drechsel György (a báróné fia, az „endródi báró”, a megyében lévő Drechsel bárók apja) részére kifizetni.

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

A kedvezményezett technikai száma:

0011

A kedvezményezett neve:

Magyar Katolikus Egyház

Tudnivalók:

Ezt a nyilatkozatot tegye egy olyan postai, szabvány méretű borítékba, amely a lap méretét csak annyiban haladja meg, hogy abban a lap elhelyezhető legyen.

Fontos!

Ahhoz, hogy rendelkezése teljesíthető legyen, kérjük, hogy a borítékon az Ön nevét, lakcímét és adóazonosító jelét pontosan tüntesse fel!

Katolikus oldal

FEBRUÁRI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor. keresztút nagyböjt péntekjein 5-kor, vasárnap fél 5-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

február 8-án és 22-én, vasárnap fél 12.

Hunva

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise. Nagyböjt péntekjein fél 5-kor keresztút.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 15 órakor vasárnapi előesti mise.

A péneki 8 órai misék után szentírásolvasás, nagyböjtben keresztút.

FEBRUÁRI ÜNNEPEK

1. vasárnap: Évközi 4. vasárnap
2. hétfő: Gyertyaszentelő Boldogasszony
3. kedd: Szent Balázs püspök vértanú
5. csütörtök: Szent Ágota szűz, vértanú
6. péntek: Miki Szent Pál és társai vértanú
8. vasárnap: Évközi 5. vasárnap
10. kedd: Szent Skolasztika szűz
11. szerda: Lourdes-i Szűz Mária
14. szombat: Szent Cirill és Metód, Európa társvédőszentjei
15. vasárnap: Évközi 6. vasárnap
17. kedd: A Szervita rend hét szent alapítója
21. szombat: Damjáni Szent Péter püspök, egyháztanító
22. vasárnap: Évközi 7. vasárnap
23. hétfő: Szent Polikárp püspök és vértanú
24. kedd: Szent Mátyás apostol
25. szerda: Hamvazószerda (szigorú böjt!)
29. vasárnap: Nagyböjt 1. vasárnap

A katolikus hit elemei (27.)

Imádságok (8.)

32. A 129. zsoltár: De profundis

A mélységből kiáltok, Uram, hozzád, Istenem, figyelj a szómra!
Fordulj felém, és hallgass figyelmesen könyörgésem hangos szavára!
Ha bűneinket, Uram, felrovd,
Uram, ki az, aki előtted megállhat?
De nálad bocsánatot nyer a véték,
ezért félve tisztelünk téged.
Remélek az Úrban, benne remél a lelkem,
és bízom ígéretében.
Lelkem várja az Urat,
jobban, mint éji ör a hajnalt.
Mert az Úrnál van az irgalom,
és bőséges a megváltás nála.
Választott népét ő váltja meg minden bűnétől.

33. A halottakért

Adj, Uram, örök nyugalmat nekik, és az örök világosság fényeskedjék nekik. Nyugodjanak békében. Amen.
Uram, hallgasd meg könyörgésem, és kiáltásom jusson eléd.
Isten, híveidnek teremtője és megváltója, add meg elköltözött szolgálóid lelkének minden bűnük bocsánatát, hogy imádságunk által elnyerjék irgalmadat, amire mindig vágyakoztak. Amen.

34. Ima Szent István királyhoz

Nemzetünk apostola és hatalmas pártfogója, szeretett királyunk, Szent István, ki őseinket a pogány tévelygés sötétségéből az egyedül üdvözítő katolikus hit világosságára hoztad, istentelen bálványaidat leromboltad, megtért népednek templomokat és iskolákat emeltél, sze-

Január 24-én, szombat délután gyűlést tartott az endrői plébánián a Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúriája. Az összejövetel szentmisével fejeződött be.

Legközelebb február 28-án, szombaton délután 3 órára várjuk a Kedves Híveket a lovagok miséjére.

Tovább épül a hunyai plébánia

Az enyhe télnek köszönhetően néhány hét pihenő után tovább épül a hunyai plébánia. Az ősszel tető alá került az épület. Jelenleg a belső munkálatok folynak. Amint a képen is látható, belül ki van vakolva. Hamarosan a burkolati munkák következnek. (képünk)

A katolikus oldalakat szerkeszti:
Iványi László plébános

gényeit, árváit és özvegyeit szerető atyaként tápláltad és így nemzetet műveltél, boldoggá tenni iparkodtál; a te tömérdek fáradozásod, kiállott küzdelmeid és mindezekkel szerzett kimondhatatlan nagy érdemeid miatt fiúi és még most is alattvalói bizodalommal fordulunk hozzád, ó apostoli szent királyunk, és kérünk, ne vond meg hathatós pártfogásodat a te magyar népedtől, melyet annyi munkával megtérttél. Kérj számára buzgó apostolokat; kérd az Istent, szüntesse meg köztünk a hitszakadás átkát és az erkölcstelen életet, hogy üdvösséges törvényeid és igaz atyai szívedből fakadt intelmeid szerint, a szeretetben egyesülve, az egy igaz hitben állhatatosan megmaradjunk, szent életed nyomdokait kövessük és így egykor veled együtt az örök boldogságban Urunkat, Istenünket vég nélkül áldjuk és dicséreljük. Amen.

V. Az igazat az Úr egyenes utakon vezette.
R. És megmutatta neki Isten országát.

Könyörögjünk. Engedd kegyelmesen, mindenható Úristen, hogy a te hitvallód, Szent István, az egyházat, melyet e földön terjesztett, a mennyekben dicsőségesen védelmezze, a mi Urunk, Jézus Krisztus által. Amen. (Sík-Schütz: Imádságoskönyv)

35. Ima a hazáért

Emlékezzél meg Istennek dicsőséges Anyja, magyarok Nagyszasszonya, szentséges Szűz Mária! emlékezzél meg örökségedről, melyet hű szolgáló, első királyunk és apostolunk, Szent István neked följajlott és végrendeletében neked hagyott. Tekints kegyes arccal országodra és dicső érdemeid által légy szószólónk és közbenjárónk szent Fiadnál, Jézus Krisztusnál. Amen. (Esterházy Pál imája)

Hősök vagy áldozatok?

Kedves Olvasó!

Évezredes történelmünk sajnos nem szü-
kölködik nemzeti tragédiáknak sem.

A nemzeti közgondolkodásunkban szent
kötelességként kell hogy éljen a gyászos év-
fordulókra való emlékezés. Szinte minden
család érintett, hiszen apák, testvérek, fiak
haltak százezrével a haza védelméért, vagy
sajnos még idegen érdekekért is. Legalább
az évfordulók napján emlékezzünk, és lélek-
ben tessékük újra a távoli földeken nyugvó
hozzátartozóinkat.

Január 12-én volt a II. Világháború egyik
legnagyobb magyar katasztrófájának a 61.
évfordulója. A 2. magyar hadsereg a
Don-kanyarban csaknem teljesen elpusztult,
mintegy 150 ezer honfitársunk lelte ott halá-
lát. Kik voltak ők, hősök vagy áldozatok?

Ugy tűnik, hogy 61 év sem volt elég idő
ahhoz, hogy erre a kérdésre a történelem
egyértelmű választ adjon. De ne feledjük,
hogy mintegy 45 éven át a szovjet megszá-
llás idején sem Magyarországon, sem a volt
Szovjetunióban – ahol az orosz és ukrán egy-
szerű emberek is ellenségként tekintettek a
Don-kanyarban elpusztult magyar katonák-
ra – nem lehetett nyíltan népünknek saját
hallottait meggyászolni, az ott pihenő kato-
náknak a végtisztességet megadni. Korabeli
visztaemlékezésekből és Nemeskürty István
Mi történt velünk című regényéből idézzük
fel az akkori viszonyok egy-egy pillanatké-
pét:

„... A magyar nemzet semmiképpen sem
kívánt háborút, legkevésbé az oroszokkal.

...a korszerűtlenül felszerelt magyar
hadsereg semmit se ér, legföljebb mint „ember-
anyag”.

...Az is mindenki tudhatta, hogy Orosz-
ország végtelen távlatai, időjárása (kemény
tél, hosszán tartó, latyakos-sáros tavasz) le-
küzdhetetlen utánpótlási nehézségeket
okoznak.

...Az első magyar katonák egy héttel a
német támadások kezdete után, 1941. júni-
us 28-án lépték át a Kárpátok határát és
kezdtek meg behatolásukat szovjetország ter-
ületre. A magyar hadműveleteket egy „Kár-
pát-csoport”-nak elnevezett, mintegy két
hadtestnyi katonai erő kezdte meg, a kassai
VIII. hadtest parancsnokának, Szombathelyi
Ferenc altábornagynak irányításával. Gyor-
shadtest elnevezéssel két gépkocsizó dandár
és egy lovasdandár tartozott még Szombat-
helyi altábornagy vezénylete alá. Ennek
Dálnoki Miklós Béla vezérőrnagy volt a pa-
rancsnoka. Ebben a hadjáratban került sor
a második világháború, sőt a történelem utol-
só huszárohámára. Erich Kern, a
Wehrmacht tisztje írta le emlékiratában,
1948. 54.):

„Reggel óta kemény harcban álltunk egy
magas vasúti töltés oldalába beásott és szí-
vósan védekező ellenséggel szemben. A nap
folyamán már négyezer támadtuk őket, de
mind a négyezer visszavertek bennünket. A
zászlóaljparancsnok minden hangnemben
ordított, a századparancsnokok tehetetlen-
ek voltak. A sürgős tüzérségi tűztámogató-
tást hiába kértük, az egyre késett. És ekkor
csak megjelent a színen egy magyar huszá-
rezred, loháton. Mind nevértük. Ugyan mit
akarnak itt ezek a magyarok? Kár lesz azo-
kért a pompás, elegáns lovakért.

Ekkor szinte kővé meredtünk. Ezek a fic-
kók megőrültek! Huszárszázad, huszárszáz-
ad után robogott felénk. Elhangzott a
vezényszó. A barnára sült arcú, karcsú lova-
sok úgy ültek a nyeregben, mintha belenő-
tek volna. Parancsnokuk, egy magas, fénylő

aranygalléros huszárezredes kirántotta a
kardját. Négy-öt könnyű páncélgépkocsi ka-
nyarodott elő a szárnyakra és már vágatott
is át a széles, sík mezőn a huszárezred, ki-
vont kardjuk csillogott a nap fénylő sugarai-
ban. Talán Seydlitz rohamozott így
egykoron. Minden elővigyázatról megfeled-
kezve ugrottunk föl állásainkból. Olyan volt
az egész, mint egy nagyszerűen megrende-
zett lovas film. Eldördültek az első lövések a
töltés felől, aztán mind ritkábban hallottuk
őket. És ezután szinte kidüldedt szemmel,
hitetlenkedve néztük, amit láttunk, hogy a
szovjet ezred katonái, akik a mi századaink
támadásait olyan hevesen és elkéseredett
ellenállással verték vissza, most sorra ugrál-
nak föl, és szinte eszelősen futnak, menekül-
nek, a diadalmasan száguldó magyarok
pedig úzik, hajtják, maguk előtt az oroszokat
és fénylő kardjaikkal gazdag, nagyon gazdag
aratást végeznek köztük. A fénylő huszá-
kardok csillogását az orosz muzsik idegei
egyszerűen nem bírták elviselni. Ez a primitív
fegyver most a primitív tömeg ellenállását
zúzta szét.” (Ezt a huszárohámot Mikecz
Kálmán őrnagy, a 4., „Hadik” huszárezred
osztályparancsnoka vezényelte).

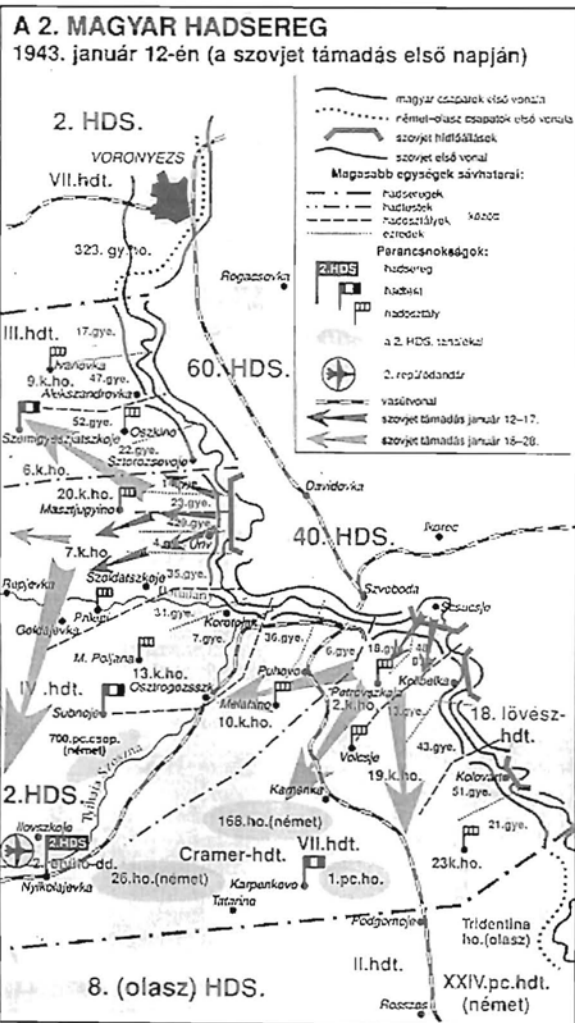
A magyar katonák négy hónap alatt több
mint kétezer kilométer mélységben hatoltak
be a Szovjetunió, lényegében Ukrajna terü-
letére és eljutottak a Dnyeper folyóig. A kitű-
zött feladatot súlyos veszteségek ellenére
végrehajtották. (3730 fő véres veszteség,
anszoldo típusú olasz kis harckocsijaik száz
százalékban megsemmisültek, a „Toldi”
könnyű harckocsik pedig nyolcvan százalék-
ban. Igen nagy volt a lövészteség is.) Figye-
lembe véve, hogy magyar

katonák 1918 óta nem szerez-
tek haditapasztalatokat, felsze-
relésük pedig elégtelennek
bizonyult, bevetésük eredmé-
nyesnek mondható... E tapaszt-
alatok alapján magától
értetődnek tűnt, hogy kormá-
nyunk és az államfő arra az ál-
láspontra helyezkedik:
megtettük, amit elvárnak től-
ünk, többre nem futja erőnk-
ből. ... 1941 karácsonyára
mintha fellélegezhettünk vol-
na... Azonban. A német hadse-
reg Moszkva alatt megtorpant.
Szabályosan belefagyott a
hóba. A katonák még mindig
nyári öltözetüket viselték. A há-
ború sorsa eldőlt, a németek
ezt a háborút elvesztették. „Az
oroszok győznek, a németek
összeomlanak... az oroszok job-
ban harcolnak, mint gondoltuk
volna. Nyoma sincs összeomlá-
suknak, mint ahogy a németek
állítják... Megfordult a
kocka.”... Ugyanez, 1941.
december hetedikén a japán légi-
erő a csendes-óceáni ameri-
kai flotta Pearl Harbor-i
támaszpontját bombázta; meg-
kezdődött a japán-amerikai há-
ború, minek következtében
Nagy-Britannia hadat üzent Ma-
gyarországnak (Jugoszlávia
megtámadásakor szakított
meg velünk diplomáciai kapcso-
latait), Németország és Olasz-
ország pedig december 11-én
az Amerikai Egyesült Államok-
nak. A világháború jószerint az
egész az egész földgömbre ki-
terjedt.

... A helyzet tehát az, hogy Magyarország
(területe: 172 ezer négyzetkilométer, lakosa-
inak száma kis híján 15 millió fő) 1941. de-
cember 12-től hadiállapotban van: az
Eszak-amerikai Egyesült Államokkal, a brit
birodalommal, annak gyarmatait ideszámít-
va, beleértve Dél-Afrikát, Ausztráliát, Új-Zé-
landot, Kanadát, és Indiát, valamint a
Szovjetunióval.

... 1942 januárjában a német hadvezető-
ség tudta, hogy oroszországi támadásuk,
előnyomulások elakadt. Minden hatókörük-
be tartozó katonai erőt igénybe kellett
venniük. Ezért 1942. január 6-án Budapestre
érkezett Ribbentrop külügyminiszter, hogy
újabb magyar csapatok bevetését, sőt: a tel-
jes m. kir. honvéd haderőt követelje. A kor-
mányzó időnyerés céljából „a részletek
megbeszélésére” magyar és német katonai
szakértők tárgyalását javasolta... Ingerült vi-
ták és kölcsönös szemrehányások után ab-
ban maradtak, hogy kormányunk az egész
honvéd haderő egyharmadát – a 2. magyar
hadsereget – küldi a harctérre.

...A hadsereg 1942 áprilisában indult a
harctérre, három hadteste július 27-ig foglal-
ta el harcálláspontját; parancsnoka, Jány
Gusztáv vezérezredes. A már kiérkezett ma-
gyar alakulatok június 28-án kezdték meg
támadásukat, augusztus elejére közelítették
meg a Don folyót. Fokozatosan berendez-
kedtek a folyam védelmére. Így telt el az ősz
és az első, 1942-es november-decemberi téli
hónapok... ez a 2. hadsereg, melyet tényleg
„leirtak”, úgy ahogy volt: odaveszett...
Császárné Gyuricza Éva

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

Szent Balázs

Ünnepe:
február 3.

„Egy napon rémült anya sietett hozzá, mert fia egy torkán akadt szálkától fuldoklott. A szent megáldotta a fiút (egy másik változat szerint eltávolította a halszálkát) és a fiú megmenekült a haláltól.

Ki is volt ez a közkedvelt szent? Szentünk született örmény volt, és olyan példamutató életet élt, hogy Sebasté népe püspökké választotta. A keresztényüldözés miatt egy barlangból vezette híveit. Imádkozva, tanácsokat osztva és gyógyítva a rábízott közösséget. Allhatatosságra, kitartásra buzdítva őket. Nemesak a lélek betegségeit gyógyította, ismerte a test bajait, így lelki és testi betegségeket egyaránt gyógyított.

A hagyomány szerint vadállatok őrizték, amelyek vadállatok módjára engedelmessé váltak neki. De sajnos nemcsak a kereszténynek ismerték a barlanghoz vezető utat, hanem a poroszlók is. Az oroszlanokból, tigrisekből, medvékből és farkasokból álló testőrség sem tudta megmenteni a remete-püspököt, mert ő ellenállás nélkül engedte magát elfogni. Mivel Balázst nem bírták hittagadásra kényszeríteni, megkorbácsolás után a siralomházba került. Mint a barlangban, a börtönben is sok segítséget kérő ember kereste fel és rabságát is imádságra, gyógyításra és csodatévő segítségre használta. Egy alkalommal, mikor a bíról kísérték vissza a cellájába, egy asszonyon úgy segített, hogy visszaadta a sertését, amely farkas ragadott el. Az asszony hálából ajándékot hozott neki, húst, kenyeret és gyertyát. Balázs nem maradt adós: a gyertya felajánlás évenkénti megismétlését, különleges áldásával kötötte össze.

A kihallgatás során a pogány isteneket ördögnek nevezte. Kemény ítéletet kapott: vízbefojtást. Balázst egy tóba dobták, de nem fulladt bele, mert a tó a kereszt jelére kiszáradt. Végül lefejezték. Mindez 316-ban történt.

Kelétlen a VI. századtól, nyugaton a IX. századtól, mint a torokbajok ellen védő szentet tisztelték és elterjedt Szent Balázs ereklyéinek kultusza is. Hamarosan feltűntek a szent mardványai Tarantóban, Maizban, Trierben, Lübeckben, Párizsban és Ragúzában, ahol a város védőszentjévé választották. Számos templomot szenteltek neki Konstantinápolyban és Rómában.

Balázst a középkorban rendszerint püspöki öltözetben vagy palástban ábrázolják, pásztorbottal és keresztbe illesztett gyertyákkal, sertéslejjel, valamint gerebennel (emlékeztésül arra a vaskampóra, amellyel a legenda szerint kíntatásakor a testét tépték), ritkábban egy fiúval.

Különleges jelenetek, mikor Balázs kihűz egy halszálkát egy fiú torkából, csoda a farkasokkal és a disznóval.

Gyógyítása révén a segítőszentek közé sorolták. Így lett védőszentje az orvosoknak, takácsoknak, gyertyaöntőknek, tímároknak, a szélmolnároknak és a fűvós muzsikusoknak.

Kora tavaszi időjárás fordulónap az ünnepe: a tél végét és veszedelmes viharokat jelzi. Hazánkban a XVI. század óta ismert a Balázs-napi áldás, ami a torkon akadt szálka eltávolí-

tásának és a Balázsnak adott gyertya együttes emlékéből ered. A pap Szent Balázs napján vagy az azt követő vasárnap a templomban két X vagy Y alakban összekötött égő gyertyát tart a hívő álla alá-elé; és a torokbajtól, meg minden más bajtól való megszabadulásért imádkozik: „SZENT BALÁZS PÖSPÖK ÉS VERTANÚ KÖZBENJÁRASÁRA SZABADÍTSON MEG TÉGED AZ ISTEN A TOROKBAJTÓL ÉS MINDEN MÁS BAJTÓL.”

Régi paraszti hiedelem szerint a balázsnapi vizet a fiatal baromfinknak adták inni, s így nem fogja őket elvinni a róka. Kötni sem kötöttek, mert különben a szél elviszi a tetőt. Balázs napokon a lovakat megáldották, a balázskenyér, pedig elűzi a torokfájást.

A nagy beteg, torokrákkal küzdő Babits Mihály drámai versben állított emléket a gyermekkori „balázsolásnak”:

Balázsolás

Szépen könyörgök, segíts rajtam, szent Balázs!
Gyermekkoromban két felhívásvon gyertyát tettem keresztbe gyenge nyakamon
s úgy néztem a gyertyák közül,
mint két ág közt kinéző ijedt őzike.
Tél közepén, Balázs-napon
szemem pislogva csüggött az öreg papon,
aki hozzád imádkozott
fölémhajolva, ahogy ott térdeltem az
oltár előtt, kegyes szokás
szerint, s diákul dünyögve, amit sem én
s ő se jól értett. De azért
te meghallgattad és megóvtad gyermeki
életem a fojtogató
torokgyíktól, s a veszedelmes mandulák
lobjaitól, hogy fölönvén
fél száz évet megérjek, háladatlanul,
nem is gondolva teréad.
Oh ne bánd csúf gondatlanságom, védj ma is,
segíts, Sebasta püspöke!
Lásd, így élünk mi, gyermeknődra,
balgatag hátra se nézünk, elfutunk
a zajló úton, eleresztve kezete,
magasabb szellemek-de ti
csak mosolyogtok, okos felnőttek gyanánt.
Nem sért, ha semmibe veszünk
s aztán a bajban újra visszazaladunk
hozzátok, mint hozzád ma én
reszkető szívvel... Mosolyogj rajtam, Balázs!
ki mint szepegő kamasz,
térdeplek itt együgyű oltárod kövén-
mosolyogj rajtam, csak segíts!
Mert orv betegség öldös íme engemet
és fojtogatja torkomat,
gégém szűkül, levegőm egyre fogy, tudóm
zihál, s mint aki hegyre hág,
mind nehezebben kúszva, vagy terhet cipel,
kifúlva, akként élek én
örökös lihegésben. S már az orvosok
kése fenyeget, rossz nyakam
fölvágni, melyet hajdan olyan megadón
hajtottam gyertyáid közé,
mintha sejtettem volna már... Segíts, Balázs!
Hisz te szent gégedet is
kések nyiszálták, mikor a gonosz pogány
kivégzett: tudhatod, mi az!
Te ismered a penge élet, vér ízét,
a megfeszített perceket,
a szakadt légcső görceit, s a fulladást
csatáját és rémületét.
Segíts! Te már mindent tudsz, túl vagy mindenem,
okos felnőtt! Te jól tudod,
mennyi kint bír az ember, mennyit nem sokall
még az Isten jósága sem,
s mit ér az élet... S talán azt is, hogy nem is
olyan nagy dolog a halál.

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltöztették az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük, olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhettek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

IX. rész

Hittel intézték el a dolgokat.

Tehát nem lebotva, analizálva a kérdést részleteiben oldom meg, hanem egészében, egyszeri ráhangolódással.

Fel kell figyelni rá, hogy a Magyar Szent Korona képrendje között nagyon szoros a kapcsolat. Erre mondhatják; nem a nagy feltalálás, -tényleg nem az- egyébként a beavató korona, és ha tudjuk, hogy teljes személyiség átalakítást kell elvégeznie, akkor nyilvánvalóan olyan tulajdonságokat kell az egyes agyfelületek fölé tenni, ami alatt megfelelő tulajdonság befolyásolás történik. Az agymező nem egyöntetűen idegzik be a szervezetet és felelősek bizonyos tulajdonságaink működéséért. Ha én megsértek egy agyterületet akkor mondjuk a látóképeségemet veszítem el, de ha egy másik agyfelületet sértek meg, akkor már nem a látóképeségem fogom elveszíteni, hanem egy másik fajta viselkedésem fog sérülni általa. És ezeket ma már elég nagy pontossággal fel lehet térképezni. Tehát lehet tudni, hogy milyen viselkedés típusok felelnek meg az agykéreg szintjén, illetve a kéreg alatt agyterületen mondjuk Szent Péternek. Ezzel egy orvoscsoporthoz már 1986-ban úgy foglalkozott, hogy először szimpóziumon 86 decemberében, majd az idevágó ismereteit és 87-ben már írásban is közzé tette. És a 80-as évek végén a 90-es évek elején már végigszáguldoztak a világon angol nyelven! Tehát ez azt is jelenti, hogy mi vagyunk itt a legtájékozatlanabbak a saját szent koronánknak a legfontosabb ügyeit illetően. Hát ezeken próbálunk mi itt áttörni az ilyenfajta előadásokkal, mert az elképzelhetetlen számomra, hogy az ilyen kincsek még alapfokú tudnivalóikkal nincs tisztába a magyar állampolgároknak a 99%-a! És amit helyette adnak neki a magyar koronáról annak 99%-a szemem szedett hazugság! Meg fogom mutatni, mi az ami hazugság, és helyette mi az ami látható. Tapintható igazság!

Andrást és Fülöpöt még valami összeköti mint apostolokat. Együtt tevékenykedtek, ez a tevékenységük már nem a Bibliában van leírva, nem az Újszövetségben, hanem a legendájukban. Külön-külön mind a kettőnél hangsúlyozódik, van egy olyan legendárium, kifejezetten magyar király részére készült, aki Magyarországról indult el, hogy Itáliában

elfoglalja trónját, de még mielőtt megkoronázhatták volna, meggyilkolták. Ez Nagy Lajos király öccse volt, - Anjou - Endre. Az ő részére készült el a legendárium, amelyik egész sereg tudnivalót tartalmaz, amelyre csak egy magyar királynak van szüksége, tehát magyar származékunk van szüksége. Tehát a magyar szentek legendái és az apostoloknak magyar vonatkozású története! Most erre mondhatnánk, hogy hogy beszélhetünk „apostoloknak magyar vonatkozásaiokról”? Amikor köztudott, nem is tudom ki mondta a TV-ben, hogy Árpáddal jött be az első magyar a Kárpát-medencébe. Ha az ember pikkli, azt feleli, hát, hiszen ezért kapta az Akadémia elnöki székét! Mert ezt mondja. Semmi köze nincs a tényekhez. Mert hisz a tényekhez annak van köze, tessék elolvasni, mit írnak rólunk egészen a legrégebbi időktől kezdve! A barátaink is az ellenségeink is, és mi magyarok is, mert ugyanazt írják, összesen 4 féle elnevezéssel illetnek és kb. ugyanannyiszor írják az egyiket, mint a másikat! S visszafelé haladva ez ugye a magyar, vagy annak a valamelyik névváltozata pl. görögben az UNGROY Hungarus, vagy annak valamelyik névváltozata Nyugat-Európában, akkor neveznek: AVARESNEK, ugyan azt a magyarságot. Neveznek: UNNOINAK (görög forrásokban) vagy annak megfelelő HUNNI, u. többes számban a latin forrásokban, és ugyanannyiszor SZKITÁNAK, természetesen. Tehát ezek a források az araboktól kezdve a legnyugatibb forrásokig ugyanazokat írják. Ezek nem nagyon tudtak összebeszélni! Tehát az a fikció, hogy ezek rosszul értesültek voltak: no de ugyanolyan mértékben! Ugyanúgy rosszul értesült egy arab Kútfő, mint egy franciaországi nyelven író latin szerzetes? Ezt már ne felejtsük el! Teljesen nyilvánvaló, hogy egy tényleges continuitásról van szó!

Én amikor a mai előadásomra készültem, elővettem Moravcsik Gyulának egy nagyon fontos könyvét: Az Árpád-

ház történetének bizánci forrásai-t. Ez azért fontos könyv, és azért nagyon jó, mert a történetek mellett ott vannak a görög eredeti szövegek. Nem lehet hazudni! Nem lehet csúsztatni! Ha ők egyszer türkök írnak, türkök beszélnek. Tessék megnézni, miért türk? Ugyan abban az időben ott van az unglaj is! Rendszeresen használják a szkitát, és az unjojt (Hun) is a magyarra. Ezeket a kérdéseket nagyon higgadtan bizony újra kell tárgyalni! Egyet egészen biztosan lehet tudni, még Napóleon korában a felkelő nemességet a szkíta elődök erkölcsével és hadi dicsőségével lelkesítették. Erre mondhatják: na annyit is ért! Csak ne egy Petőfi versből tanuljuk meg, hogy milyen volt a győri csata? Napóleon maga nyilatkozta, hogy az összes csaták között a legnehezebb volt a győri csata, és ha nem olyan idioták a vezetői a magyaroknak, semmi körülmények között nem tudott volna győzni... Most ezt így tessék megjegyezni! Nekünk nem egy-egy tényben torzítanak, hanem az EGÉSZ TUDATUNKAT torzítják, és mindig a kisebbségi érzés újabb és újabb megerősítésében, soha nem ellenkező irányba! Tehát még ezt sem higgyük el anélkül, hogy utána ne néznénk!

Jókai Mór a Névtelen várban pontosan leírja, regényes körülmények között -de csak azért, mert más körülmények között nem lehetett volna kiadni- teljes pontos adattal, leírja a győri csata elejét, vége, következményei kérdéskörét. És ebben az időben itt még a nemességnek a szkíta erkölcs volt a példakép! Ez nem önmagában érdekes, hanem azért érdekes, mert az egész Európában egyetlen más népnek nem volt a szkíta erkölcs a mintája. Például egy németet nem lehetett szkíta erkölccsel lelkesíteni, egy olaszt sem, egy oláhot sem, egy tótot sem, csak akkor, ha mint vállalt magyarságát érezte szkíta származékunk!

Tehát a kisajátítása a szkitáknak, indoeurópai részről, késői szerzemény. Teljesen politikai tendenciák állnak mögötte. No, most ezt miért kell hangsúlyozni? Azért, mert András és Fülöp a 2 szkíta tériítő apostol. És pontosan ez a jellegzetesség: ezt hangsúlyozza az Endre király számára készített ANJOU LEGENDÁRIUM. Andrásnál is, ahol külön írja le a történetét, Fülöpnél is, tehát ők a szkíta tériítőek. Ez mit jelent? Egyrészt azt, hogy ők szkíta forrásból hozzák a kereszténységet, másrészt, hogy a szkitáknak mondják el az örömeiket. Na, most szkíta utód király egy van Európában! Ez pedig a magyar király!

Folytatjuk!

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

Corvo bianco
Cipőipari Rt.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Endrőd néprajza

Rendező: Szandra István

Háromkirályjárás Endrődön

Bemutatkozás: (mind mondják)

Adnak-e a három királyoknak szállást?
(bentről mondják) Adunk!

Heródes: Én vagyok Heródes király,
aki keményen felfegyverkezve keresem
Isten fiát, hogy megöljem őt.
De nem találtam meg. Napkeletről Bölcsék
jönnek, akik kisdedet keresnek,
ha megtalálják, tudtomra adják és megölöm őt.
(kiszól) Gyere bé Menyhárt!

Menyhárt: Menyhár király vagyok.
Király volt az apám Kis-Ázsiában,
Kétfelől aranylánc, csüngött a nyakában,
Aki nekem pénzt nem ad, nem jut Mennysországra!
(kiszól) Gyere bé, Gáspár!

Gáspár: Én vagyok a Gáspár, afféle földi király.
Láttuk a csillagát az igaz Királynak,
Elindultunk, hogy megtaláljuk őt,
És a világ királyának valljuk.
(kiszól) Gyere bé, Boldizsár!

Boldizsár: Jöttem, siettem Szerecsen híres országából.
Egy kappanra rátaláltam,
kicsavartam a nyakát, megfőztem
és még a pásztorok is ettek belőle.
Eljöttem, hogy megtaláljam
az új királyt és imádjam őt.

G. M.B.: (egyszerre mondják)
Gáspár, Menyhár, Boldizsár,
Mind a három szent király.

Katona: (kardjával Heródes kísézője felé csap, mert az
kardjával megfenyegette őt)
Allj félre barátom, tőled én nem félek.
Ilyen legénytől én meg nem ijedek.
Éjjel te gazdáddal, én magamnak élek!
(kardjával odasuhint Heródes kísézőjének)

Együtt énekelnek:
A szent királyok, három águsok,
Ur Krisztus, Ur Krisztus.
Miként szemléljük, akként köszöntjük,
A Jézust, a Jézust.

Pásztor és az angyal: (együtt éneklük a közönség felé)
Örömet mondok néktek, ne féljetek,
Mert ma született a ti üdvösségetek,
Mert ma született a ti üdvösségetek.

Menjete el hát gyorsan a városba,
Ott találjátok Jézust a jászolba,
Ott találjátok Jézust a jászolba.

Három királyok új csillagot látnak,
Az ő szívükbe ekképp gondolkodnak,
Az ő szívükbe ekképp gondolkodnak.

Menyhárt: (ének)
Ez bizonyára új királynak jele,
Mit a próféták, rég megjövendöltek.

Boldizsár: (ének)
Menjünk el nyomban, és ha fölhaláljuk,
Ajándékunkkal királyunknak valljuk.

(Veszik az ajándékokat, készülődnek: a helyiséget körbejárják és visszatérnek a tér közepére kitett jászolhoz vagy betlehemi templomocskához. A járkálás alatt énekelnek, melynek dallama feltűnően szép, mert a tevé járását utánozza a ritmus.)

Együtt énekelnek:

Egy új csillag támadott kelet szelíd egén,
Mely jelenti, hogy leszállt, a rég várt égi fény,
A rég várt égi fény.

Kelet három bölcsei látták a csillagot,
Elindultak gazdagon, vittek ajándékot,
Vittek ajándékot.

Jeruzsálemben érvén a csillag elveszett,
Felőle kérdeztetek, királyt és véneket,
Királyt és véneket.

Hol van a zsidók királya, ki ma világra jött,
Láttuk az ő csillagát, jöttünk imádni őt,
Jöttünk imádni őt.

Heródes, hogy ezt hallá színében változott,
Az ő vén bölcseivel ekképp tanácskozott,
Ekképp tanácskozott.

Keressétek fel hamar bölcsék a csecsemőt,
Feltalálván én is el – megyek imádni őt,
Megyek imádni őt.

És a csillag megállott egy istálló felett,
A három bölcs térdre hullt, az új király előtt,
Az új király előtt.

Ajándékokat adván aranyt, tömjént, mirhát,
Mely egyedül jelenti, a ma született királyt,
A ma született királyt.

Aranyat, mint királynak, tömjént, mint Istennek,
Jelentette a mirha, halandó embernek,
Halandó embernek.

(Fél térdre ereszkednek és a három király felajánlja az ajándékokat, s közben énekelnek.)

Gáspár mutatja néki szép aranyját,
Ezzel jelenti királyok királyát,
Ezzel jelenti királyok királyát.

Menyhárt a tömjént Jézusának viszi,
Istenségéről bizonyoságot teszi,
Istenségéről bizonyoságot teszi.

Boldizsár mirhát nyújt szerelmesének,
Ezzel jelenti őtet istenének,
Ezzel jelenti őtet istenének.

Mindnyájan énekelnek a pásztorok is:

Új csillag jelent az égen,
Kít meg jövendöltek régen,
Próféták ő könyvében,
Próféták ő könyvében.

Kit szent lelkek óhajtának,
Limbuszban lévőket várának,
Buzgó imádságokkal,

Konvenció: Cs. Szabó István

Gyoma néprajza

Az 1739. évi pestisjárvány Gyomán I. rész

Az általam ismert szakirodalom szerint egy 1517. évi feljegyzésben ismerhető fel e szörnyű betegsége utaló feljegyzés; „meregý kele ev torkaban”; azaz mirigy nőtt az ő torkában. Ismeretes továbbá az 1708-1711. között dühöngött országos pestisjárvány mely nem kevés mértékben gyengítette meg II. Rákóczi Ferenc Magyarország-és Erdély fejedelme, vezérő fejedelem urunk öngysága által vezetett szabadságharcunk katonái, gazdasági „környüllásait”. Ekkor országosan másfél millió pestisben elhunytat számláltak össze.

„Az utolsó nagy pestis járvány Magyarországon 1738-1742 között volt. Sok viszontagságos idők után alig húsz esztendeje újra megült Gyoma református vallású szinmagyar lakossága ez idő alatt vesztett el – apraját, nagyját bele számítva- 505 lelket. Iszonyu csapás volt ez, de nem csak Gyomára nézve hiszen az egész Békés vármegyében is tombolt ez a járvány s sirba küldött 5165 lelket. A legkevesebbet Csabán; 65 lelket, mert mint Haán Lajos tudós tiszteletes történész evangélikus lelképásztor írja; „igen nagy szigorúsággal betartották az elkülönítő előírásokat, ugyannyira, hogy a korabeli lelkész az elkülönítő épületet körülvevő árkon keresztül egy rudon nyújtotta által a még tántorgó, de holtuk előtt az urvacsora közösségében résztvenni óhajtó hiveknek a szent jegyeket s a rudat utána alaposan megfűstölték.

Ennek a – legtöbb esetben kelet felől érkező – betegségnek népies neve; „mirigy, guga” s ennek változatai pl. erdélyben főleg székelyföldön; „csuma”. Kórokozójának hordozója bizony a „házi patkány”, sajnos korabeli eleink ezt még nem tudták volt. Súlyos, gyors lefolyású belső betegség, pestises gyulladás, pestises szepszis/mérgezés/, ld. még „guga”; nyaki mirigyek gyulladása megdagadása /lymphademitis/, a régi nyelv-

használatban a pestist is jelentette. A „guga” minden olyan daganat, amely az ember mirigy részén /ágyék, hónalj/ keletkezik. Az állatok hasonló kemény daganatait szintén gugának nevezték.

A gyomai pestisben elhunyt eleinket feltüntető, Gyoma egyik legkorábbi újratelepülés utáni irata, a Békés megyei Levéltárban található Gyulán a következő jelzettel:

BmL.Gyula.Gyoma Nagyk. ir.V.317.A.b.1.Iratok 1739-1825.Fol.1-8. „Anno 1739.Die 15-January Kezdött Gyomán Istennek Csapása, a' guga, Kik megholtanak ezen Istennek Csapásába, azoknak neveik beíratattanak ekképen.” Igen értékes irat ez, mert az egyházi anyakönyvünk /Ref. Egyh./ 1741-től van vezetve, tehát eltekintve 1719-1725 között megejtett megyei összeírások névsorától -melyek különböző kitételek miatt korántsem teljesek- egyetlen korai részletes családnévanyagunk Gyoma lakosságára nézve. Ébből a névsorból ismerhetjük meg, hogy milyen pusztítást végzett ez a egyetlen járvány, mert a következő 1745 évi megyei összeírásban hiányoznak az itt még előtűnő családnévek s viszont nagyon sok új név jelenik meg ami újabb idetelepülőket jelez.

A „pestises” névsorból több következtetés, megállapítás szűrhető le, nézzünk ezek közül néhányat. Az első halottakat 1739. január 15-én, 16-án, 17-én, 18-án, 19-én, 20-n, 21-22-én, 25-én, 26-án, 28-29-én, 30-án temették; felnőtt férfit 6, nőt 4, gyermekkorú férfit 19, leányt 7 lelket. 15-én 6, 16-án 4, 17-én 2, 18-án 2, 19-én 2, 20-án 4, 21-én 2, 22-én 2, 25-én 2, 26-án 1, 28-án 3, 29-én 3, 30-án 3 lelket. Február hónapban megnőtt az elhunytak száma felnőtt férfi 13, asszony, nő 11, gyermekkorú férfi 22, leányt 30 lelket temettek. Február 1-én temettek 5, 2-án 1, 3-án 2, 4-én 3, 5-én 1, 6-án 2, 7-én 3, 8-án 4, 9-én 8, 11-én 3, 12-én 4, 13-án 4, 14-én 2, 15-én 9, 16-án 6, 17-én 4, 18-án 10, 19-én 4, 20-án 2, 21-én 2, 22-én 2, 23-án 5, 24-én 4, 25-én 5, 26-án 8, 27-én 10, 28-án 3 lelket. Már-

cius hónapban elhunyt felnőtt férfi 47, asszony, nő 30, gyermekkorú férfi 79, leány 70 lélek. Március 1-én temettek 9, 2-án 5, 3-án 4, 4-én 5, 5-én 12, 6-án 6, 7-én 6, 8-án 6, 10-én 11, 11-én 7, 12-én 4, 13-án 7, 14-én 8, 15-én 14, 16-án 12, 17-én 7, 18-án 6, 19-én 5, 20-án 7, 21-én 12, 22-én 15, 23-án 6, 24-én 9, 25-én 7, 26-án 10, 27-én 4, 28-án 6, 29-én 5, 30-án 5, 31-én 8 lelket. Áprilisban elhunyt felnőtt férfi 25, asszony, nő 6, gyermek férfi 33, leány 31. Április 1-én eltemettek 9, 2-án 10, 3-án 6, 4-én 6, 5-én 4, 6-án 5, 7-én 4, 8-án 2, 9-én 3, 10-én 4, 11-én 8, 12-én 4, 13-án 5, 14-én 3, 15-én 1, 16-án 5, 17-én 2, 18-án 1, 20-án 2, 21-én 1, 24-én 2, 25-én 2, 26-án 2, 27-én 1, 28-án 1, 29-én 1, 30-án 1 lelket. Május hónapban eltemettek felnőtt férfi 1, asszony, nő 1, gyermekkorú férfi 5, leány 1. 4-én 1, 7-én 2, 11-én 1, 12-én 1, 13-án 1, 21-én 1, 26-án 1 lelket.

Feltűnően sok az elhunytak között minden időben a felnőtt férfiak és fiúgyermek száma. Március és április hónapban haltak meg a legtöbben, ekkor szinte minden napra esett temetés, volt olyan nap, hogy 15! A bejegyzések is érdemesek a tanulmányozásra. A legszánandóbbak a „névtelenek”; „A Nótárius Szolgálla, Oláh Gergely Ridegje / 10-15 esztendő fiúcska, aki kint a tanyán akkor még állatszálláson az állatokra felügyelt./, Icsa István Szolgája, A Schola Mester Öccse, Praedikátor Uram Szolgálla, Koós Ferencz Kondássa, Szappanos Mihály Sógora.” A feleségek, gyermekek is csak úgy mint a halott anyakönyvben így szerepelnek; „Garay Márton Felesége, Szilva Mihály Fia, Mata István Leánya.”

Családok pusztulását is nyomon lehet követni: „Katona Szabó János maga, Katona Szabó János Fia, Leánya, Felesége, Leánya, egy napon: Ramos István maga, Felesége” majd

ápr. 18-án Némédi Mihály Schola Magister Uram is követte öccsét s sok szép jóra való tanítványát.

Cs. Szabó István

folytatás az előző oldalról

Buzgó imádságokkal.

Gáspár: (ének)
Új királynak királyságát,
Mennyeinek földnek méltóságát,
Szent Gáspár bizonyítja,
Szent Gáspár bizonyítja.

Menyhárt: (ének)
Noha Menyhárt szegénységét,
Látja mégis Istenségét,
Vallja és bizonyítja,
Vallja és bizonyítja.

Boldizsár:(ének)
Boldizsár ő mirhát viszen,

Ezzel bizonyágot teszen,
Hogy Isten emberré lett,
Hogy Isten emberré lett.

Mindnyájan mondják:
Köszönjük, hogy minket ide bebocsájtottatok,
A három királyoknak ti szállást is adtatok,
Az égi áldás szálljon tireátok,
Dicsértessék Jézus, vígan maradjatok!

Kivonuláskor mindnyájan éneklük:
Visszatérének ők hazájukba nagy vígan, nagy vígan,
És ezt a csodát mindennek mondják
nagy bátran, nagy bátran,
És ezt a titkot mindennek mondják
nagy bátran, nagy bátran.

Vaszko Irén gyűjtése

ESEMÉNYEK, EPIZÓDOK, ÉLETKÉPEK

A RÓZSAHEGYIBŐL

Iskolánk életében nagy változás következett be, hiszen a 2003/2004-es tanévtől nyugdíjba vonuló Ladányi Gáborné igazgató helyét Farkas Zoltánné vette át. A tantestület és az önkormányzat a beadott pályázatot egyhangúlag támogatta.

Az elfogadott pedagógiai program szerint haladunk tovább. A személyi változások következtében törvényszerűen bekövetkező változások mellett megőrizzük a közösen kidolgozott értékeinket, ápoljuk a hagyományainkat.

A tanév munkatervének összeállításánál építettünk a hagyományos rendezvényeinkre.

Iskolanaptárunk eddigi jelentősebb eseményei:

Tanévnyitó ünnepségünkön az első osztályosok örömmel fogadták a gyermekeknek szóló „Rózsahegy program”-ot, melynek átadásával hivatalosan is az iskola diákjaivá fogadtuk őket.

Az első hetet a „Tanulás tanítása” projekt napjaival indítottuk, megkönnyítve ezzel a szünet és az iskola közötti átmenetet. Az első hét zárásaként diákönkormányzatunk megszervezte a hagyományos őszi túrát.

Vári Éva 8. osztályos tanuló így emlékezik a nap eseményeire: A csipős hidegben felsorakoztunk az iskola udvarán és türelmetlenül vártuk az indulást. Az akadályok a ligetben és az ártérben voltak. Egy részük elméleti feladatokról állt, de az is talált kedvére valót, aki az ügyességi feladatokat kedveli jobban. Nekünk a környezetvédelemről szóló feladat tetszett, hiszen itt maximális pontszámot kaptunk. Az akadályok sikeres leküzdése után kellőképpen elfáradva, de jó hangulatban érkezünk a táborhelyre. A reggeli hidegnek ekkor már nyoma sem volt. Beszélgettünk, játszottunk, több osztály pedig fociban mérte össze tudását. A nap zárásaként minden csapat jutalmat kapott. Kicsit szomorúan indultunk haza, mert nekünk ez volt az utolsó őszi túránk.

Október 23-a is a hagyományok jegyében telt, hiszen Dr. Dávid Imre polgármester úr felkérésére most is iskolánk irodalom szakköre és énekkara adta az endrődi városrész ünnepi műsorát.

Nem könnyű, de szép feladat évről évre az ünneplő közönség elé kiállni, és színvonalas műsort adni. Ezt tanulóinknak és az

őket felkészítő Komóczi Attiláné magyar szakos, Nagy Ildikó ének szakos tanárnőknek valamint Takács Máttyás tanítónak köszönhetjük.

Nagy múltra tekint vissza iskolánkban a TÁTIKA, ami szintén a diákönkormányzat rendezvénye. A 14

színvonalas műsor-szám közül nehezen tudta kiválasztani a zsűri a legjobbakat.

A két legszínvonalasabb alakítást az 1.a és a 8.a osztályosok nyújtották. Mindkét csapat jutalma

egy-egy finom torta volt. Valamennyi felépítő kapott édességet, melyet részben a diákönkormányzat, részben pedig szponzoraink finanszíroztak. Tanulóink nevében is köszönjük kedvességüket.

Novemberben büszkék voltunk azokra a tanulóinkra, akiknek az alkotásait kiállították a Közösségi Házban. Ezeket a gyermekeket Molnárné Pésó Irma, iskolánk rajz szakos tanára ismerteti meg a különböző művészeti technikákkal.

Repültek a hetek, sőt a hónapok s már a Mikulás-napi rendezvénysorozat vette kezdetét. Osztályon belül és testvérosztályok között történtek az ajándékozások, s idén először az alsó tagozatosok meghívták az óvodásokat egy közös ünnepsésre. A tanulók műsorral és ajándékkal lepték meg az óvodásokat.

Az év utolsó tanítási hete az adventi készülődés jegyében telt. Karácsonyi hangulatot árasztottak a folyosók, osztálytermek. A gyerekek az osztályfőnökök és a rajz szakos kollégák irányításával szépítették környezetüket. Is-

2. kép: Kiállítás

3. kép: Karácsony

Az utolsó tanítási nap karácsonyi hangulatát fokozta, hogy sok vendég, köztük nyugdíjas pedagógusaink is eljöttek, hogy velünk együtt ünnepeljenek.

Második Európai Unió Phare pályázatunk zajlik ebben az évben. Ennek kapcsán színes délutáni szabadidős programok várják tanulóinkat. Erről a lehetőségről levélben értesítettük a szülőket, hogy segíthessenek gyermekeiknek a választásban. A Kisebbségi Házzal közösen karácsonyi receptcsere címmel pedagógusok, szülők karácsonyi süteményeket sütöttek, mellyel feldíszítették a fenyőfát és megvendégelték azokat a gyermekeket, akik műsort adtak a ház vendégeinek.

Terveink szerint a 2004. évben is sok szabadidős programot kínálunk tanulóinknak a tanulás mellett.

Rózsahgyi Kálmán Általános Iskola
tantestülete

SÍTÁBOR RÓZSAHEGYEN

Január 4-től 10-ig iskolánk tanulóival, immár harmadszor jártunk sítáborban. Egy erdei szállodában laktunk, Rózsahegy és Donovaly között. A szlovák vendéglátóink nagyon kitétek magukért.

Tanulóink többsége már volt velünk sítáborban, de jöttek olyanok is, akik először ismerkedtek meg ennek a téli sportágnak az örömeivel. Az első lesiklások alkalmával

folytatás a 36. oldalon

1. kép: Október 23.

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

„Úr Isten sorsunkon segíts!“
(a Csángó Himnusz egy sora)

A székelyek tragédiájának egyik legszomorúbb fejezete az 1764-ben Madéfalván történt vérengzés. Csík, Udvarhely és Háromszék lakói határőr feladattal voltak megbízva. A védelem fejében bizonyos kivételeket élveztek; pld. mentesültek a jobbágyterhektől.

(Erdély akkoriban három népcsoportból tevődött össze, jelentősebben: a székely, magyar és a szász. Románság akkor még elenyésző számban élt itt.)

Nehéz teher volt, hogy évente ezer újonc kiállítását rótták rájuk. Minden 128 családra egyet, egy hadrakész-korú fiatal. Utóbbiak a „katona-fogás” elől a környező erdőkbe menekültek, mert tudva volt, hogy hazájuktól távoli vidékre, vagy országba kényszerítették őket. A fennálló rendelkezést az is népszerűtlenné tette, hogy a kevés román, de már gazdag vajdák hosszabb szabadságot ígértek a bevonult katonáknak, mint a hatalmon lévő német hatóság. Kitudódott, hogy nem tartotta be a már-már hatalmat követelő román bojárság. Az ügy tisztázására bizottságot állítottak. Összegyűlt a nép, idős, és fiatal. Az utóbbiak nem voltak hajlandók katonának állni idegen érdekekért. 1764. január 6-án a császári katonaság Madéfalvára vonult, a tiltakozó tömeg hallatára. Elállták a hegyek között a kivezető utakat.

Ágyúszó verte fel a falu csöndjét, és rémisztette meg a gyülekezőket. Ez kora hajnalban, szinte még éjjel történt. A már összegyűlt csoportokba verődve menekülni igyekeztek, mintegy 400-an lehettek. A fegyvertelen menekülőket puskatüz és halál várta. Bukov nevű katonai parancsnok „jó munkát” végzett, a menekülők hullottak a német fegyverektől, bármerre is indultak ki a faluból. A megmaradt, több faluból összegyűlt kis csapat a várható megtorlástól tartva 1773-76 között a Kárpátokon ismert utakon át Bukovinában szóródtak szét Bukow hóhérsai elől. Itt alakítottak kis településeket, Fogadjisten, Istensegits, neveket kaptak a kis falvak, majd Hadikfalva és Andrásfalva is így alakult meg. 1848-ban már 36 ezren voltak.

A XIX. Században tervezték a leszármazott utódok hazatértüket. 1883-ban Pancsova mellé 4 ezer alduani székely, Hertelendre, Sándorfalva, Székelykevére, Györokra, (1883), Dévára (1888-92). Vajdahunyadra, Marosludasra, Csernakeresztúrra kerültek vissza. Voltak akik távoli tájakra, más világrészekre kerültek, mint pl. Kanadába, Brazíliába. Dolgos, nagyszerű emberek lévén farmterlepeket hoztak létre Apkins, Székelyföld, Máriavölgy, Hamilton, Eszerháza stb néven. Brazíliában 1924-ban alakították meg Boldogasszonyfalvát.

A második világháború idején egy embercsoport ismét vándorútra kelt és Vas, Veszprém, Zala, Fejér megyékben lettek új otthonra, mintegy 20 ezren. Kulturájuk számos archaikus vonást őriz. Jellegzetes viselet, geometrikus mintázat, bordó szöttes textilák emlékeztetnek az őseikre. Táncaik, dalaik az ősi magyar tulajdonságokat őrzik. Ezek a csoportok a déli országárszökből kerültek hazánk mai területére, a szerb befolyás elől menekülve és gazdagítva kultúránkat.

Ezen témával kapcsolatos irodalmi értékeink: Ignác Rózsa Anyanyelve magyar; Nyíró József A Madéfalvi veszedelem; Marczali Henrik Erdély története.

Márton Gábor

Ausztriában a magyarok alkotják a legnagyobb nemzeti kisebbséget.

A legutóbbi népszámlálás adatai szerint a csak magukat magyaroknak valló osztrák állampolgárok száma majdnem 26 ezer, a magyar származásúak száma 6763 fő. Egyre többen vállalják magyarságukat Burgenlandban. Burgenland dimbes-dombos vidéke a magyar történelem relikváiát őrizi: tornyok, templomok, várak, kastélyok. Ez a vidék 1921-től tartozik Ausztriához, azelőtt várvidéknek, most Burgenlandnak hívják, tartományában több mint ezer éve élnek magyarok, jelenlegi lélekszámuk alig hétezer fő, az elcsatolás óta csaknem a harmadára csökkent a magyar származásúak létszáma. A magyar népcsoport döntő része ma is paraszt és iparos, nagyon szűk értelmiségi réteg van

A magyar nemzetiségűek „szigetekben” élnek, azaz nem egymás szomszédságában, mint pld. Felsőőr (Oberwart), Felsőpulya (Oberpullendorf), Órsziget (Siget an der Wart) és Alsóőr (Unterswart).

A magyar kormány támogatásának hiányában január elsejétől leállt a státustörvény végrehajtását segítő kárpátaljai irodahálózat működése. Ez azt is jelentheti, hogy akik eddig nem tudták benyújtani a magyarigazolvány, a diák és oktatói igazolvány iránti kérelmüket, azok ezután már nem is tehetik meg. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) az érintett státusirodák nevében hivatalos úton indoklást kért a Határon Túli Magyarok Hivatala (HTMH)-tól, közölte Kovács Miklós elnök, aki szerint ezzel a lépéssel a magyar kormány durva provokációt követett el a kárpátaljai magyarok és ezen belül a KMKSZ ellen.

A legutóbbi szerbiai választásokon az ottani magyarság elsősorban azért veszítette el a parlamenti képviselőt, mert nem lépett fel egységesen – mondta Markó Béla, az RMDSZ elnöke. „Megpróbálják egyesek felelőtlenül tönkretenni az elmúlt 14 évben kialakított és mindvégig megőrzött politikai egységünket. Ami másfél évtizeden át jól működött, miért ne működhetne ezután is? Akinek kritikája van, véleményét akar mondani, tegye meg az RMDSZ-en belül” – hangoztatta a romániai magyar politikus.

A Székely Nemzeti Tanács (SZNT) csíkszeredai ülésén több módosító indítvány elfogadása után véglegesítették az autonómiatervezetet. A tanács egy küldöttsége már tárgyal a bukaresti parlamenti frakciók elnökeivel, és tájékoztató megbeszélést kezdeményeztek a magyarországi pártok országgyűlési frakcióival is.

Románia egyik leggazdagabb üzletember-párosa (Ioan és Vasile Micula, vagyonukat 650 millió dollárra becsülik) új magyar nyelvű napilapot indít Nagyváradon. Az újság Reggel címmel fog megjelenni, vezetője feltehetően Dénes László az Erdélyi Napló főszerkesztője lesz.

A Vajdasági Magyar Szövetség elnöksége nem fogadta el Kasza József lemondását. Az elnököt az elnökség egyhangúlag támogatta. Az elnökség elemezte a párt és a koalíció választási szereplését, és megállapították, hogy a vajdasági magyarságnak új helyzettel kell szembenézni, ami nem jelentheti a félreállást, a VSZM tovább fog küzdeni.

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!
Boltunk ajánlata:

- ⇒ Csempék
- ⇒ padlólapok
- ⇒ csaptelepek
- ⇒ külső, belső burkoló kövek
- ⇒ természetes kövek

Várom kedves vevőimet:
Neubort László kandallóépítő. Gyomaendrőd.
Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Evangélikus Oldal

Megbékélés Istennel

Ezért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlt, és ime: új jött létre. Mindez pedig Istentől van, aki megbékéltetett minket önmagával Krisztus által, és nekünk adta a békéltetés szolgálatát. Isten ugyanis Krisztusban megbékéltette a világot önmagával, úgyhogy nem tulajdonította nekik vétkeiket, és reánk bízta a békéltetés ígését. Tehát Krisztusért járva követségben, mintha Isten kérne általunk: Krisztusért kérjünk, béküljete meg az Istennel! Mert azt, aki nem ismert bűnt, bűnné tette értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk őbenne.

2Kor. 5,17-21

Küzdelem, harc, ami egy életen át jellemzi az embert. Minden napjának, szinte minden percében harcol. Egészségéért, családjáért, jogaiért, a békéért, munkájáért, mindennapi betevőjéért, sérelmei jogorvoslatáért. Nincs helye a pihenésnek! Küzdeni mindig lehet, és kell is. Ez az, ami mozgat, ami előbbre visz.

Ez ősi nyughatatlanág ellenére azt hiszem minden emberben él a vágy valahol mélyen a béke után. Ne kelljen minden idegszálával élete következő nagy csatájára összpontosítania a munkahelyén, vagy akár az otthonában. Több kultúrában is megjelenik ez a vágyakozás, a régi történelem előtti idők legendáiban, ahol béke és rend uralkodott. A kép mindig visszatér: Ami valamikor volt, életünk részéhez tartozott az, amire mindig is törekszünk, vágyakozunk. Nevezhetjük bár aranykornak ezt az időszakot, és a nagy ősi civilizációktól kezdve, az európai kultúránkon keresztül, sok-sok más népcsoport ugyanúgy a magáénak tudhatja ezt. A mai, jelenkori, a történelem által behatárolt, rossz, megromlott, bűnös és boldogtalan világgal ellentétben, valamikor régen, a történelem előtti időkben létezett egy boldog és kiegyensúlyozott világ, amikor béke uralkodott, az ember élete maga volt a tökély, nem volt fájdalom és mindenkinek a sült galamb, személy szerint a legmegfelelőbbre átsütve repült a szájába. Ez az aranykor, és nevezük bátran paradicsomi állapotnak, az ember hibájából ment tönkre, és az emberé maradt a nyomor, a kín és a vágyakozás.

Mi az ami ezen elképzelések mögött található?

Amit oly sokan visszavágyunk, keresünk, kutatunk, az nem más mint, az az időszak, amikor még meg volt a teremtmény kapcsolata a Teremtőjével, a származásával, Istennel.

Azt hiszem a paradicsomi állapot lényege ez. A megromlott ember-Isten kapcsolat helyreállítása. Megbékélés a Teremtőnkkel, a Megtartónkkal, amit követ a megbékélés önmagunkkal, ami után képesek lehetünk egyáltalán megbékélni egymással. Békehármas, aminek alapja, csakis az Istennel való megbékélés lehet, amire minden más is épül.

Ez az üzenet szólal meg mindig megújuló erővel Izráelnek az Ószövetség lapjain, ennek a lehengerlő lehetősége ér el mindannyiunkat az Újszövetség örömhírében, és erre biztat minket is Pál apostol a fent olvasható időszakaszban.

Mindaz, ami régen még csak hiú ábránd lehetett, az Első Eljövétel óta Krisztusban kézzelfoghatóvá vált a számunkra. A múlt homályából felcsillanó remélt jövő már elkezdődött! Isten békejobbot nyújt nekünk! Ezt munkálja az, hogy Krisztus emberként közénk érkezett. Nem győzedelmes ítélőbíró képeben jött el hozzánk, nem ítélettel súlyt ránk, hanem Ő volt az, akire lesújtott az ítélet - helyettünk. A belső harcainkban akar először győzelmet aratni a kegyelem fegyverével.

Isten a Krisztusban megbékéltette a világot önmagával – valljuk Pál apostollal együtt.

Helyreállt a kapcsolat, mert Krisztus mindazt helyrehozta, amit az ember elrontott.

A keresztfán elhangzott: Elvégeztetett! – és ez valóban ezt jelenti: Isten maga lépett hozzánk, és maga adott békét.

Az elfogadás lehet a mi cselekedetünk. Válassz Isten lépésére. Így a lelkünkben béke lehet: Ő nem vádol engem semmiért, megbocsátott. A háta mögé vetette bűneimet, én is abbahagyhatom a harcot, megnyugvást lelhetek.

Eztán elkezdődhet valami új, valami más. Az a békefolyamat, ami az embertársak között történik. Ebben is benne van Isten munkája és szeretete, de nem csupán elfogadás kell, hanem tettek is kellene a mi oldalunkon.

Az elmúlt hónapban szerte Magyarországon és a világban közösen imádkoztak különböző felekezetek gyülekezetei az Ökumenikus Imahét keretén belül, egy közösségben a békéért.

Rajtunk múlik, hogy megpróbálkozzunk-e békét kötni, békét munkálni. A keresztyén ember számára felszólítás ez az Isten részéről.

Apró lépésekben, de mindent meg kellene tennünk érte. Ehhez le kell győzni önmagunkat, hiszen az én érdekemet kell a legtöbbször háttérbe szorítani.

Örökre, a megbékélés területén is csak Krisztus visszatérése és ítélete után lesz valóságos állapot. De a saját életünkben, országunkban a békéért Isten munkatársainak kellene lennünk. Ő mindent megtett értünk. Jó lenne, ha ebből mindnyájunknak jutna a megújulásra.

Horváth Z. Olivér evangélikus lelkész

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliáóra:

csütörtök 15 órai kezdettel
Sorozatunk: A Tízparancsok
(A téli időszakban a havazás beálltával, hóolvadásig szünetel ez az alkalom.)

Konfirmációi előkészítő

Általános iskola 7-8 osztály:
csütörtökön 16.30 órakor
15-17 éveseknek:
kedden 14.30 órakor

Hivatali elérhetőség:

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 56/352-437

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

Református hírek

Nem azt kutatjuk, hogy mi vár az ajtó mögött, hanem azt valljuk, hogy az ÚR erről, és arról is velünk van!

A több mint 50 éve együtt szolgálók egyházmegyei közössége 24 anyaegyházközségben, 12 leányegyházközségben, 13 misszió egyházközségben végzi szolgálatát, és 19 szórványban gondozza a megyében élő reformátusokat. Az egyházmegyében 50 lelkész szolgál.

Az elmúlt 13 évben 25 templomunkon történt jelentős vagy teljes felújítás, 3 településen vásároltuk meg az első gyülekezeti ingatlant (is-

tentiszteleti célra), Újszalontán épült, Szarvason épül új templom. Ugyanakkor 4 új lelkészlakás épült, 26 lelkészlakást felújítottunk és korszerűsítettünk. Csak két gyülekezetünk nincs tartósan helyben lakó lelképásztor.

Az elmúlt 13 évben 3 óvoda, 4 általános iskola, 1 gimnázium és középiskolai kollégium, 4 bennlakásos és 3 nappali ellátást biztosító szociális intézmény nyílt, illetve épült – 1 nyugdíjsház kezdte meg működését. Ezekben 5 intézeti lelkési állás szervezése történt meg.

Az elmúlt 13 évben kiteljesedett a kórházmissziós szolgálatunk. A megyei kórházban van állandó, főállású kórházlelkészünk, számára az egyházmegye szolgálati lakást is vásárolt. Egyházmegyénk területén 1 büntetés végrehajtási in-

tézetben szolgál egy félállású börtönlelkész. Az egyházmegye területét 3 részre osztva, 3 rész-munkaidős körzeti missziói lelkész segíti a gyülekezeti munkát.

Az elmúlt 13 évben a hitoktatást egyre több településen megszerveztük, így a csoportok és a tanulók száma szinte változatlan évről-évre. A különböző korosztályúaknak egyházmegyei találkozókat kezdtünk szervezni.

A presbiterek képzése a missziói lelkészek, a missziói bizottság és a Presbiteri Szövetség Területi szerve segítségével évek óta rendszeresen, program szerint folyik.

Előttünk még több feladat van...

A Békési Református Egyházmegye Esperei Hivatalának 2004. 01. 03-i közleménye

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Siklósi János: PIROS CSIPKEBOGYÓ

Erdő mélyén
tisza fehér a hó,
tisza fehér a hó.

Fehér hóban
piros csipkebogyó,
piros csipkebogyó.

Hull a bogyó,
megfesti a havat,
befesti a havat.

Fehér hóban
piros gyöngyszem szalad,
piros vércsepp szalad.

Erdő mélyén
tisza fehér a hó,
tisza fehér a hó.

Bevérzi a
piros csipkebogyó,
hulló csipkebogyó.

Szüts László: A HÓ-LEÁNY

Lenge lányka volt a hó,
Szélben vígan táncoló,
Csak aztán elnehezült,
Pihenni a földre dült,
Kertre, útra, háztetőre
(sokfelé jutott belőle),
erdőmélyre, bokor alá,
könnyű álmom szállott reá.
Csakhogy mikor menni kellett,
nem mindenütt ébredt ám meg:
háztetőről, útról, kertről,
mint a lepke, úgy lebbent föl,
de az erdőn, bokor alatt
tovább aludt, ott is maradt.

Elfutott az utolsó,
égbe röpítő szánkó,
kisütött a napsugár,
éledezett a határ.

Hát az erdőn, bokor alján
felnézett ám a kis hó-lány,
felnézett és ámult-bámult,
nem tudta már, hogy hová hullt,
azt hitte, csak álmodt lát,
olyan szép volt a világ;

tőgra nyitotta szemét,
hadd álmodjon egyre még,
nem bánta már az egészet
(hazamenni hogy elkésett),
úgy döntött, hogy itt marad
- s most a zöldben hófehéren
virít a bokrok alatt.

Emlékezés a régi farsangokra

A karácsonyi ünnepek után, Vízkeresztől a húsvéti böjt kezdetéig tart a farsang. Ekkor a vidámságnak, mulatozásnak, vendéglátásnak van az ideje. Régen, gyakran még a disznótörőket is erre az időre tették. Általában nagy hideg volt farsangkor, és nemcsak a fiatalok rendeztek igen nívós összejöveteleket. Farsangkor szokás volt álarcos bálokat, azaz maszkbálokat, vadász bálokat, gazda bálokat, iparos bálokat rendezni. A tanya világ sem maradt ki a mulatozásból. Ott is voltak bálok és cigányzenekarok húzták a talpalávalót. Az iskolák sem maradtak ki a maszkbálokból, a gyerekek nagy-nagy örömmel. A szülők is eljöttek a gyerekek mulatságára, tea-est, vagy vacsora is volt a farsangi báli rendezvényeken.

A hétköznapiak sem teltek vidámság nélkül farsang idején. A tollfosztó lányok, hol az egyik, hol a másik háznál gyűltek össze, fosztás közben szépen énekeltek. A legényeknek ez jó alkalom volt, hogy meglátogassák a tevékenyen leányokat, sokat nevetgéltek, énekeltek, ismerkedtek egymással, előfordult, hogy az ismerkedés idővel házassággal végződött.

Az is gyakran előfordult, hogy disznóvágás estéjén, amikor már vacsorához készülődtek a háziak, és akik egész nap dolgoztak, megjelentek az úgynevezett "szűrösök", akik szintén álarcban jöttek, festett arccal és áruháat öltöttek, nagy üres tarisznyát is az oldalukon hozták. Az áruhákat hamarosan levetették nagy nevetés közepette és ezt követően jó hangulatban együtt vacsoráztak a háziakkal. Akik így szűrösnek beöltöztek, általában közeli ismerősök voltak.

A cuháre is a farsangi mulatságokhoz tartozott a faluban. Általában – de nem kizárólag – iparosok műhelyében készítették elő a cuháret, ami abból állott, hogy a

földet felszörták törekkel, fellocsolták, és azon jól tudtak táncolni, főleg citera zenére, hiszen majdnem minden fiú tudott szépen citerázni. A tanya-világban a kútágsra felhúzott veder volt a jel, hogy melyik házban gyülekeznek a fiatalok a cuháréra. Néha-néha előfordult, hogy az új bor, vagy pálinka hatására heveskedések, verekedésekre is sor került, a hatóság ilyenkor beavatkozott, és bizony nem maradt el a felelősségre vonás sem.

A farsangi időszak jó alkalom volt a faluban a színtársulatok, a dalárda szereplésére is.

Ekkor volt az ideje a rokonlátogatásnak is. Szépen csengő szánokkal érkeztek a rokonok egész napos látogatásra. A vendéglátók már előre megfőzték a kemencében a finom töltött káposztát, megsütötték a tepertős pogácsát, a hájas kiflit vagy nyújtott rétest, no és a farsangi fánkot (amit pampuskának becéztek) és a házigazda saját főzetű pálinkával és, új borával, kínálta a vendégeket. A gyerekeknek is nagy élmény volt a látogatás, kedvükre játszottak, hancúroztak, örültek egymásnak kicsi és nagyok.

A vidám időszakot a farsang háromnapja zárta, ami farsang utolsó hétvégéjén van, ennek elmúltával kezdődött hamvazószerdán a böjt, és tartott 7 héten át, egészen húsvétig. Ebben az időszakban viszont tilos volt a tánc és más mulatság!

Márton Gábor

A nagylaposi iskola farsangi bálja a 60-as években. (Előtérben Pelyva Miklós és Márton Gábor tanár) ... és ma, a Rózsakert Idősek Otthonában (alsó képünk)

Fiatalokról fiataloknak

EMLÉKEZÉS EGY SZILVESZTER ÉJSZAKÁRA!

Mint tudjuk, minden ember életében nagy szerepet tölt be az évnek ezen, utolsó napja. Mindenki más és másképpen ünnepli. Egyesek elmennék a barátokkal, ismerősökkel szórakozni, de vannak olyanok is, akik otthon, szűk körben a családdal együtt ünneplik az év végét.

De nem is erről szeretnék most beszélni, hogy ki hogyan és kivel ünnepelt.

A minap az egyik jó barátomtól kaptam egy levelet. Róla csak annyit, hogy ő is egy kb. akkora városban él, mint mi. Budapesten egyetemista, és az emberek kultúráját, életét vizsgálja. Esszéiből, dolgozataiból mindig küld nekem szemelvényeket, amelyeket fel tudok használni a tanulmányaimhoz.

Most például az Óév búcsúztatásáról írt, hogy ez a jeles nap miképpen jelenik meg az emberek viselkedésében, életében az egyes országokban. Magyarországon nagy problémákat vélt felfedezni. A fiatalság, mint írta, „kissé elvetemült”.

- A hibát a rendszerváltásnál kell keresnünk. 1989. Ez az az időpont az életünkben, amikor a régi rendszerből kiszabadulva ránk szakadt ez a temérdek szabadság. Ahogy a mondás tartja, a túl sok szabadság-

nak néha több az átka, mint a haszna. A Kádár-rendszerben szinte semmit sem lehetett csinálni. Igaz egypártrendszer volt, az MSZMP totális diktatúrája; némi „nagytestvéri” beavatkozással. Mára azonban minden megváltozott, de a magyar társadalom még nem elég érett ahhoz, hogy felfogja. A 2003-as év volt az, amikor is Magyarországon, lásd a nyugati országokhoz hasonlóan; Szilveszter délutánjától az Újév hajnaláig engedélyezve lett a petárda és a tűzijáték. Engedély ide vagy oda, az emberek minden évben csinálták, csak eddig nem ilyen nagy hévvel. Most hogy az engedély már megvan, hosszabbítsuk meg ezt a szűk egy napot. Nálunk úgy néz ki, hogy az Óév búcsúztató és az Újév köszöntő úgy; körülbelül két hétig tart.

Alighogy elkezdődött a diákok életében a szünet, azzal együtt kezdődött meg a Szilveszter. Ezzel nincs semmi baj, hisz miért is ne, de úgy néz ki, hogy ezalatt az ezer egy-néhány év alatt, amióta a Kárpát-medencében vagyunk, a kultúra nem vert nagy gyökereket ezen a téren. Eddig az ember nyugodtan mert sétálni az év ezen időszakában is az effajta városokban, mint ahol én lakom, de most(?), mintha a háborús zónában járnánk. A szünetben nem telt el úgy nap, hogy a 8

éven felüliek ki ne éltek volna eddig elfojtott vágyaikat a robbantgatás terén. Balesetek is történtek, de erről nem sokat hallottunk. Véleményem szerint megvan mindennek a helye. Sokak szerint remek szórakozás az, hogy a discoban petárdát dobok a tömeg közé, vagy felrobbantok egy postaládát, vagy még sorolhatnám az effajta „gyermeki csínytevéseket”. Kíváncsi vagyok arra is, hogy az ünnep befejeztével mennyi kisebb „háborúkhöz” szükséges anyagot vittek vissza a vásárlás színhelyére, de lehet az is, hogy eltették a következő év végére azzal a gondolattal, hogy jövőre legalább nem kell venni.

Szó eshetne itt az állatvédelemről, nem is tudom, hogy mennyi kutya szökött el otthonról a jobb jövő reményében.

Kezdünk felzárkózni Európához. Tudom, a csapból is az folyik, hogy a nyugat, de mégis pár dologban azért példát vehetnénk róluk, persze nem mindenben.

Ami itt leírtam, azt az összes következtetést az egész lakosság tükrében vontam le, de hát tudjuk nem minden ember egyforma.

Zárásként azt mondanám, hogy nem akartam általánosítani. Akinek nem inge, ne vegye magára!

Várfi Péter

folytatás a 32. oldalról

tűntek, de ők is hamar belelendültek.

A sípályák a nehézségi fokozatok szerint különböző színűek: zöld, kék, piros és fekete. Azokat a fekete pályákat, amelyeken szűz hó található; gyémánt pályáknak nevezik.

Iskolánk tanulói közül gyémántpályás minősítést szereztek: Balázs Tímea, Keresztes Kitti, Mészáros Dávid, Csorba Máté és Gellai Balázs. Piros pályás minősítésű lett. Dógi Richárd és Jónás Balázs. Iskolánk volt tanulói közül Vetró Judit, Vetró András és Trendl András is gyémántpályás minősítést kapott.

még sokan bizonytalanok

Az esti vacsora és fürdés után óriási hantulatú riki-tiki kártyapartik következtek,

ahol a veszteseknek különböző mókás büntetéseket találtak ki a játékosok.

A sípályák nagyon jó állapotban voltak, folyamatosan működtek a hóagyúk, reggelre pedig a hókaparó gépek újjá varázsolták a pályákat. Tanulóink kedvencének bizonyult a 2 km-es pálya az erdő szélén, ahol különböző versenyeket szerveztünk.

Sajnos igen hamar elrepült ez a 7 nap. Kellemes emlékekkel feltöltődve jöttünk haza, hogy felrissülve nekivágjunk a hétköznapiaknak.

Mindannyian megegyeztünk abban, hogy jövőre újra elmegyünk sítáborba!

Vaszkán Gábor
testnevelő tanár

4. kép: sítábor

Irodalmi oldal

A szerelem éneke DSIDA JENŐ (1907-1938)

„Rövid az életem: leími is csak röviden lehet” – írja 1929-ben Ön-életrajzában Dsida Jenő, aki akkor -22 évesen- még nem tudhatta, hogy földi léte valóban nagyon rövid, mindössze 31 év lesz.

„Tizenöt és fél éves voltam, amikor első versem –valami kis névnapki köszöntő- megjelent Benedek Elek nagyapó Címborájában, s akkor kaptam az első honoráriumot. Azóta sem voltam még olyan boldogan büszke és magammal megelégedett, mint akkor. Azóta sok mindent láttam a világban, és becsületesen próbáltam irni magamról és arról a sok mindentől, amit láttam.”

Cyermekkorát, lelki alkatát, költészetét és egész életét meghatározta szerui szívujaja. Talán ennek köszönheti, hogy „a szenvedést is megkóstoltam már, néhány évig állandóan levert voltam és szomorú”, s hogy lírájában ott bujálk –kimondva és kimondatlanul- a halál gondolata.

„Talányos, kétszólamú alkotás a Dsida-vers” –állapítja meg egyik tanulmányában Láng Csosztáv. Muzsika, könnyedség, derű, mosoly, játékoság, életöröm, szépség, harmónia, idill...sorakoznak a szavak versei olvasása közben. De megszólalnak a másik szólam hangjai is, hogy az önfeledt pillanatok varázsát nyomban kettőtörjék: fájdalom, enyészet, tépelődés, magány, elmúlás.

A csodagyerek szárnypróbálgatásai után érettségi a szatmári Mihai Eminescu líceumban, majd jogi tanulmányok a kolozsvári Regele Ferdinand Tudományegyetemen, folyóirat-szerkesztés, újságírás, tevékeny irodalmi élet, műfordítás...

S a hatások: Petőfi, Heine, Reviczky, Juhász Gyula, Tóth Árpád, Reményik Sándor, Mécs László. A hagyomány és a modern ötvözése, s az egész életét, költészetét átható vallásosság, istenhit. 1937-ben feleségül veszi Imbery Melindát, majd egy évet sem élhettek együtt, amikor 1938 júniusában „gennyes szívvelhártya-lob”-ban meghalt Kolozsvárott.

Egy fecske átsuhan...

Valami volt.

Mint mikor megakad az óra
s tovább ketyeg,

egy szomorú angyal szívárványra mosolyog
és újra pityereg.

Szélüzött felhők közt kisüt a hold.

Boldogságból torony emelkedik
s már leomlott.

Illanó illat
villanó fény,
káprázó szemnek ezerszínű folt.

Egy búcsuzó fecske átsuhan
házunk füstje fölött.

Csak ennyi volt.

Arany és kék szavakkal

Miképen boltíves,
pökhálós vén terem
zugában álmodó
középkori barát,
ki lemosdotta rég
a földi vágy sarát
s már félig fent lebeg
a tiszta étheren,
ül roppant asztalánál,
mely könyvekkel telí
s a nagybetűk közébe
kis képecskéket ékel,
Madonnát fest örökké
arannyal s égi kéekkel,
míg nem szelid mosollyal
lelkét kileheli:

úgy szeretnék én is
lámpásom esteli,
halavány fénye mellett
megörökíteni, drága
arany és kék szavakkal
csak Téged festeni,
míg ujjam el nem szárad,
mint romló fának ága
s le nem lankad fejem
a béke isteni
ölebe, és Szerelmem,
világ legszebb Virága.

Életében két kötete jelent meg: Leselkedő magány (1928); Nagycsütörtök (1933) és egy riportkönyve Magyar karaván Itálián keresztül (1933) címmel.

„Most huszonkét éves vagyok, de napról napra fiatalodom. Éjszakánként szépeket álmodom, rendületlenül hiszek Istenben és az emberekben. Hiszek a nőben, a versben, a szépség és a jóság misziójában.”

Földi és égi érzésekről olvashatunk azokban a versekben, melyek szerelmi lírájának legszebb darabjai, s melyekben –mint minden Dsida-versben- a fény nyomában ott jár az árnyék is.

Polányi Éva

Dal az elmaradt vallomásról

Úgy vágya hozzád
ezer puha szó,
ezer csudaszó,
színes, szomorú
szerelemmel lázadó.

Úgy beborítna,
mint földet az ég,
mint fénnel az ég
a remegő rózsát,
mely lengve, lobogva ég.

S meghal mind, mire
kinyíló ajkamhoz ér,
mosolygó ajkamhoz ér,
csomóba alvad,
mint fagyban a földön a vér.

S megkopva lassan
megyek egy hús gödörig,
megyek a sírgödörig
s a vallomás is
fakul és üszkösödik,

csak mélyül a csend
s őszibb lesz mind a vidék,
november lesz a vidék
s az egyetlen szép szerelemre
késik a bizonyíték.

...Míg aztán én leszek
fölkötött a reggeli fény,
fürtödön alkonyi fény,
szó, ami néma
és mégis költemény,

minden magam leszek,
emlék és friss levegő,
szentség és tág levegő
s az édesbús öröm,
a testeden átremegő,

háza fölött a csillag,
mely álmaidban rezeg,
csillog és szívvedbe rezeg,
szerelem, szerelem,
karácsonyfádon gyertya leszek.

Viharban dörgés,
mely lángoló csodákra hív,
háborgó csodákra hív
s egy világnak zengi, mire
kicsi volt s gyöngé a szív.

Karom a földre cikázik
haragos villám gyanánt,
csattanó villám gyanánt
s lesújt körülöttem
mindenkit, aki bánt

Megbocsátod-e?

Szél vagyok.
Megbocsátod-e,
hogy port hintettem égszínké szemedbe!

Nap vagyok.
Megbocsátod-e,
hogy leperzseltem hófehér karod!

Ősz vagyok.
Megbocsátod-e,
hogy ingvalladra tört levelet szórtam!

Fű vagyok.
Megbocsátod-e,
hogy megcsiklandtam rámtipró bokádat!

Víz vagyok.
Megbocsátod-e,
hogy áztattalak forró könnyesöben!

Árny vagyok.
Megbocsátod-e,
hogy véletlenül arcodra vetődtem!

Vallomás

Élek, mint szigeten.
Mindennap férdre kell
hullanom. Kívüled
semmi sem érdekel.
Kihülhet már a nap,
lehullhat már a hold,
e zengő túlvilág
magába szív, felold.

Édes illatai,
különös fényei
vannak. És szigorú
boldog törvényei.
Mint máshol ketyegő
kis óra méreget,
itt melled dobaja
méri az éveket
s ha szólasz, mindegyik
puhán, révedezően
ejtett igéd ezüst
virág lesz kék mezőn
és sóhajod a szél,
mely fűrtjeimbe kap
és arcod itt a hold
és arcod itt a nap.

Tündéri éjben érkezel!
Várlak reggel.
Várlak délután.
Este
fehér zivatar rázza az ősfenyőket.

Csillogó buckák
zizegve rohannak.
A szél
hörögve lengeti hosszú hősörényét.

Zúzmarás utakon át
tündéri éjben
érkezel
kunyhóm elé, északifény leánya.

Prémek vattáznak
Bolyhosan, fehéren,
szájad
piros melegén pihék halódnak,

zöldfényű csillag
reszket hajadban
s szárad előtt
felhőt zihálnak a rénszarvasok.

Ízes ízek

február

Zupa

Hozzávalók: 1,5 l víz, 2 evőkanál zsír, fél kávéskanál köménymag, 1 evőkanál liszt, fél kávéskanál törötpaprika, 15 dkg zsírban pirított kenyérgocka, 1 kávéskanál só.

A zsírban kipattogatott köménymagra rászórjuk a lisztet, törötpaprikát. Főleresztjük vízzel. Összeforraljuk. A tányérba rakott pirított kenyérgockára szedjük.

Seidl Ambrus

PONT
ÉLELMISZER

Sarokház Csemege
Ct. Timár Vince

Gyomaendrőd, Blaha u.27. Tel.:386-691.

Ajánlataink:

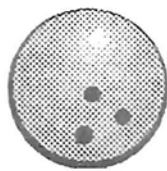
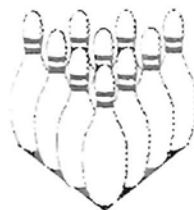
Csemege uborka 0,7 l:	117.-Ft
Székely káposzta:	239.-Ft
Baromfi párizsi:	289.-Ft/kg
Szobi alma lé 1,5 l	135.-Ft
Tomi kristály 0,6 kg	269.-Ft
Picador 0,75	199.-Ft

Februári farsang nyereséjének részletei az üzletben!

Nyitvatartás: hétköznap 6-tól 17-ig, szombaton 6-12-ig, vasárnap 7-től 10 óráig.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERMUX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

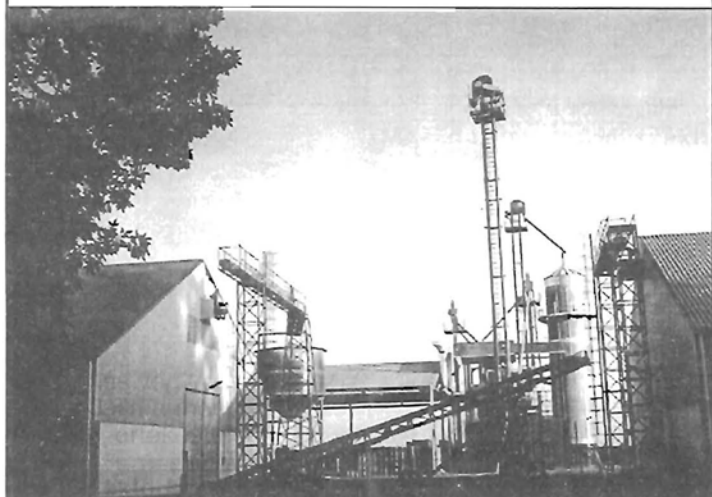
- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydarú, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

**BO-TI
BT**

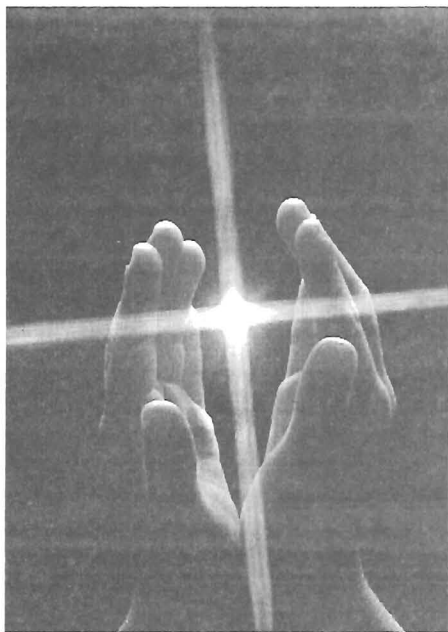
Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vetőmagot és vegyszert. Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.
E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, lélek szívéinkben élnek:
Háiba szállnak áruyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BULA ELEK, aki a Fő utcában élt, január 12-én 74 éves korában hosszú betegség után megtért Teremtő Urához. Gyászolják: családja, rokonai, ismerősei.

HORNOK MARGIT, aki a Temető utcában élt, súlyos betegség után 83 éves korában, január 25-én befejezte földi pályáját. Gyászolják: testvére, Anikó, Gizella és Gizella néni és az utcabeliek.

KURILLA MÓNIKA, volt endrői Juhász Gyula utcai lakos, életének 78.-ik évében, hosszú szenvedés után az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: testvérei és azok családja.

SOCZÓ LAJOS VILMOS, január 7-én 46 éves korában hirtelen jött betegsége miatt elköltözött az élők sorából. Gyászolják: a családja

SZUJÓ LAJOS, aki a Damjanich utcában lakott, január 21-én 76 éves korában rövid, de súlyos betegség és szenvedés után megtért Teremtő Urához. Gyászolják: testvérei, és azok családja, barátai, rokonai.

PLACZKI MIHÁLY, január 9-én, 59 éves korában rövid betegség után befejezte földi pályáját. Gyászolják: Felesége, gyermekei, és azok családja, rokonai, ismerősei.

Köszönet nyilvánítás:

A gyászoló család köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik Bula Eleket elkísérték utolsó útjára, részvétükkel, virágaikkal az elhunyt iránti tiszteletüket, szeretetüket kifejezték, a fájdalomunkban osztoztak.

A gyászoló család

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrői katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Késpénzbefizetés az endrői plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrői templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálójának évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

Deutsch Sándor, Gellai Gáspár, Timár László, Pintér Imre, Szalai Ignác, Gellai Imre, Csuvár József, Jakus Lajos, Timár Imre, Hornok István, Timár János, Puskás Lajos, Matuska Imre, Peió Lajos, Thim Lajos

Véha Vendel, Hanyecz Teréz, Talan Anna, Hanyecz Mária, Koloh Jolán, Farkasozki, Anna, Hornok Emma, Szakólas Mária, Kenyeres Gizella, Kenyeres Eszter, Talan Franciska, Gyuricza Eszter, Koós Ágnes, Vaszkó Eszter, Dávid Etus, Pelyva Margit, Kurilla Erzsébet, Kenyeres Imre, Timafalvi Mátys, Kulik István, Duda Lajos, Éllás József, Koda László, Benke Lajos kassagy, Kovács Ferenc, Kurilla Vince, Dinya Ilés, Tóth András, Hegedűs Miklós, Gellai József

Gyuricza Imre, Kiszely Olga, Timár Irma, Uhrin Piroška, Koós László, Duda Gizella, Timár Etus, Knap Margit, Szurovecz Miklós

Endrői Iparos Dalkör

Gulyás-foto

GAZDAKALENDÁRIUM

BŐJTÉLŐ HAVA

Információ gazdálkodóknak

Az EU-támogatások alapjai

„A jó pap is holtig tanul” tartja a mondás. Igaz ez a gazdálkodó emberre is, aki egész életében tanulja mesterségét a sikeres gazdálkodás érdekében.

Valamikor is az számított jó gazdának, aki a szántás-vetés tudományán túl eligazodott a számok és betűk világában, valamint hivatalos ügyeit el tudta rendezni.

Hazánk Európai Unióhoz való csatlakozását követően a gazdálkodóknak igen szigorú szabályokhoz kell alkalmazkodni. Az Unióban a mezőgazdasági termelők hosszú időn keresztül szoktak hozzá a szabályozókhoz, míg a hazai gazdálkodóknak néhány hónap alatt át kell ezt venni és alkalmazkodni kell hozzá.

Természetesen ebben nincsenek egyedül, mivel e rendeletek megismerésében, a nyomtatványok kitöltésében segítséget adnak a falugazdászok és az agrárkamara szaktanácsadói.

Mit is kell tudni?

Legelőször is tisztában kell lenni a támogatások alapjait jelentő fogalmakkal.

Ügyfélregiszter

A Kormány a 141/2003 (IX. 9.) rendeletével szabályozza az ügyfélregisztert és a hozzá kapcsolódó nyilvántartásba vételt. Azok a gazdálkodók, akik korábban valamilyen rendszerben már nyilvántartásban voltak, azok a G200-as nyomtatványon hitelesíthetik adataikat, melynek alapján a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivataltól megkapják az új regisztrációs számot.

Más termelők akár növénytermesztéssel, akár állattenyésztéssel foglalkoznak kérhetik a nyilvántartásba vételt a G001-es nyomtatványon.

Az új típusú regisztráció jellemzői:

- nem kell évente váltani
- egységes, minden mezőgazdasággal kapcsolatban álló személy vagy vállalkozás (állattartó, növénytermesztő) 10 jegyű regisztrációs számot kap
- nem kell évente adatokat szolgáltatni, de a változásokat, a változástól számított 15 napon belül jelenteni kell az MVH-nak

A korábbi szisztéma szerint regisztrált, főként növénytermesztéssel foglalkozó gazdálkodók adathitelesítése novemberben már megtörtént a falugazdászok közreműködésével.

Akik állattartásuk okán szerepelnek nyilvántartásban, azok folyamatosan kapják a G200-as nyomtatványokat, melyet az egyeztetés után a falugazdásznál adhatnak át vagy postai úton továbbíthatnak.

Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer MePAR

A 2003. július 1-jén megalakult Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) fogja a mezőgazdasági támogatások bonyolítások végezni.

Korábban a gazdálkodók a földnyilvántartási adatok alapján igényelték a támogatásokat, mely 2004-től teljesen megváltozik.

A gazdáknek január 20-ig a falugazdász irodában elhelyezett 1:10000 méretarányú térképeken kell megkeresniük azokat a fizikai blokkokat, melyeken termelést folytatnak.

A fizikai blokk is egy új fogalom. Természetes határokkal körülvett, mezőgazdasági művelésre alkalmas területet jelent.

A fizikai blokk területének egy része támogatott, míg a nem mezőgazdasági hasznosítású része nem.

A blokkterképekhez a gazdálkodók a G015-ös nyomtatvány kitöltése útján juthat. Azok a gazdálkodók, akik határidőre leadták a G015-ös ÜGYFÉL-BLOKK ADATOK LAPJA nyomtatványt, azok kérelemcsomagot kapnak, melyben a saját gazdaságukra szabott egyedi blokkterképek is benne lesznek.

Egységes Nyilvántartási és Azonosító Rendszer ENAR

A rendszerben meghatározott állatfajok (szarvasmarha, juh, kecske, sertés, ló) teljes körű és egységes elvek szerinti nyilvántartását jelenti.

Azok az állattartók, akik már az OMMI, ENAR és Tenyészet Információs Rendszerében már nyilván voltak tartva, azok a hitelesítő G200-as nyomtatványon kérhetik regisztrálásukat.

További információk kérhetők a falugazdászoktól.

Várfi András

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETERE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

februári ajánlataim:

- Tavasz lemosó vegyszerek
- Kézi és háti permetezők
- Növényvédő szerek
- Tasakos vetőmagok
- Tavasz virághagymák, virág magok
- Kukorica vetőmagok, Dekalb
- Kiskun, Martonvásári
- Műtrágyák, Tápanyagok
- Fóliák, műanyag kukák
- Esőruhák, gumicsizmák
- Zománczott kályhák
- Elektromos fűtő készülékek
- Kézi szerszámok, szegek
- Csavarok, zárok, lakatok
- Izzók, elemek
- Kutya, macska, madáreledel

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 E-mail: civil2218@mail.datanet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88
Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu